

УКРАЇНСЬКИЙ
ЖУРНАЛІСТ

THE UKRAINIAN JOURNALIST

11

УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ

Бюлетень Федерації Спілок Українських Журналістів Америки і Канади
Це число видане накладом Спілки Українських Журналістів Канади
140 Bathurst St., Toronto, Ontario. M5V 2R3
Canada

3 MICT;

- Н. Ріпецький: За Світову Федерацію Українських Журналістів
І. Кедрин: Завдання Другого Світового Конгресу Вільних Українців
М. Сосновський: Ще до питання завдань СКВУ
А. В. Івахнюк: Дещо про нашу етику
О. Питляр: Асиміляція — тут і там
О. Кузьмович: Резолюції, резолюції — а що далі?
І. Макарик: Інтеграція без втрати субстанції
В. Дідюк: Молодіжна секція СУЖК
Віра Ке: „Журналіст”
В. Дідюк: Книжка і газета — мірило культури народу

ЦЕ ЧИСЛО РЕДАГУВАВ МИКОЛА ГАВРИШ
ОБКЛАДИНКА РОБОТИ МИСТЦЯ МИРОНА ЛЕВИЦЬКОГО
ФОТО УПРАВИ СУЖК С. ЛЕВЦУН

ASTRO TRAVEL SERVICE

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ

Теодосія Волошина

2198 Bloor Street West   **Toronto, Ontario**

Phone: 766-1118

ЗАПРОШУЄ ВСІХ

НА ТРАДИЦІЙНИЙ РАВТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ І РАДІО ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ

16 ЛЮТОГО 1974

The Canadian Room, Royal York Hotel Toronto

о год. 8-ій веч.

НАШЕ БЮРО Й AIR CANADA СПОНЗОРУЮТЬ
ПОЧЕСНУ ГОСТЮ РАВТУ

I. КРУМАКЕР
МІС ФРАНЦІЯ 1973

УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ

БЮЛЕТЕНЬ ФЕДЕРАЦІЇ СПІЛОК УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

THE UKRAINIAN JOURNALIST

BULLETIN OF THE FEDERATION OF THE UKRAINIAN JOURNALISTS' ASSOCIATIONS OF AMERICA AND CANADA

РІК V. ЧИСЛО 11

ЖОВТЕНЬ 1973

Нестор Ріпецький

ЗА СВІТОВУ ФЕДЕРАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Рік тому відбується З-тій З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади. На тому з'їзді формально відновлено Федерацію Спілок Українських Журналістів Америки й Канади, а новій президії Федерації доручено спробувати поширити федерацію на цілий світ і створити Світову Федерацію Українських Журналістів.

Президія Федерації Спілок Українських Журналістів Америки й Канади негайно вислава відповідний заклик до всіх українських журналістів вільного світу.

На жаль, тільки українські журналисти Австралії (і то не всі) і Аргентини (теж не всі) відповіли на згаданий заклик-звернення.

А ми знаємо, що спілки українських журналістів існують в Англії і Німеччині. Від них ми не почули ні словечка.

В чому справа?

Ми знаємо, що ідея Світової Федерації Українських Журналістів не практична. Віддали, які нас ділять, не дозволяють нам відбути, наприклад, Світового З'їзду українських журналістів, на рівні можливому для журналістів Америки й Канади. Ми не зможемо відбути 2 чи 3-денного з'їзду із рефератами, ко-рефератами і тому подібним. Ми не зможемо створити організацію, яка контролювала б діяльність українських журналістів у цілому світі. Та це й непотрібно.

Але ми можемо створити спільну базу для всіх українських журналістів цілого світу, щоб спільно й одностайно виступати в особливо важливих справах, які торкаються основних

питань українського народу і тут, на еміграції, і там в Україні сущого.

При теперішніх засобах комунікації це справа двох тижнів. Впродовж двох тижнів Президія Світової Федерації Українських Журналістів може порозумітися між собою і видати спільне „послання” чи спільну заяву. А це був би позитивний факт, якби всі українські журналисти вільного світу могли б спільно, в один голос висловити свою думку про життєві справи українського народу.

В цьому і полягає основна ідея Світової Федерації Українських Журналістів.

Автор цих рядків мав шану говорити на цю тему з головою ПУН, досвідченим редактором О. Штуль-Ждановичем. Ред. Штуль-Жданович повністю схвалив ідею федерації, оцінюючи саму ідею і здаючи собі справу з усіх труднощів, зв'язаних з її реалізацією. Автор цих рядків також пробував мати розмову на цю тему із головою Організації Українських Націоналістів п. Я. Стецьком. На жаль, п. Я. Стецько, який також чайже є одним із найвидатніших українських журналістів-публіцистів, не мав часу побачитись з автором цих рядків. А шкода.

Всі українські журналисти мають одне на меті: добро українського народу, допомогу українському народові в його тяжкій боротьбі за самовизначення і тому вони повинні говорити в один голос. Якщо нас щось ділить внутрі, це справа нормального порядку в кожній нор-

(Закінчення на ст. 2)

КЗ "ЗОУРБ"

ЗОР

ЗАВДАННЯ ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Перший Світовий Конгрес Вільних Українців, який відбувся 12—19 листопада 1967 року в Нью-Йорку, був справді великою історичною подією. Це була могутня маніфестація української єдності та водночас могутня демонстрація проти Москви й комунізму. Це був подивугідний показ політичного розуму української вільної громади у світі, водночас подивугідний доказ нашого організаційного хисту. Поставивши за базу Конгресу „згворення” між головними політичними партіями й ідеологічними „таборами”, було знайдено спільну платформу в національно-політичному єдиномислії. Зроблено мудро і правильно, що відмежовано політичну ділянку від громадської. Давши на Конгресі слово представникам усіх самостійницьких українських партій і середовищ, водночас не залишено сумніву, що вся українська вільна громада у світі прагне відновлення тієї суверенної демократичної української держави, яка була оформлена в часи визвольного зりву Українською Народньою Республікою. Тому правильно залишено надалі всеукраїнську політичну репрезентацію за Державним Центром УНР на чужині та краївим громадсько-політичними верхівками, а Секретарятові СКВУ приділено громадські функції. Масова участь делегатів у Першому Світовому Конгресі, вперше активна в ньому участь найвищих достойників усіх трьох українських Церков з проявом взаємної толеранції в межах спільної всім українцям національно-політичної ідеології, зразкове переведення цілого Конгресу — це були світлі моменти, які в своїй сумі дали найактивніший баланс цієї події. Видана у 1969 році велика книга на 479 сторінок „Перший Світовий Конгрес Вільних Українців”, як, можливо, найповніша документація цієї історичної події, це беззінне джерело студій для майбутнього історика української вільної громади 60-их рр. нашого сторіччя. Зокрема треба підкреслити документарну вартість вступної статті Михайла Сосновського „Шляхами реалізації концепції всеукраїнської єд-

ності”, з поданням передісторії Конгресу, яка з'ясовує межові стовпли на шляху української політичної думки, що дійшла до вершин у роках визвольної війни-революції”.

Тому значення Першого Світового Конгресу Вільних Українців у 1967 році щодо історичної ваги й ідейного змісту можна порівняти тільки з актом про Реорганізацію Українського Державного Центру УНР з 1948 року, що встановив тоді триступневу структуру Державного Центру, з Президентом, Виконавчим Органом Української Національної Ради, тобто еміграційним урядом, та Українською Національною Радою як еміграційним парламентом. В обох випадках продемонстровано єдність політичної думки, в обох випадках стверджено безкомпромісове антимосковське й антикомуністичне ста-

ЗА СВІТОВУ ФЕДЕРАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

(Закінчення із стор. 1)

мальній нації, але є справи, які нас безумовно об'єднують, в яких у нас немає жодних розбіжностей чи різниці думок, і саме в цих справах ми повинні зуміти сказати своє слово всі разом як члени однієї великої української родини.

Українські журналисти виконували в історії українського народу свою працю похвально й блискуче. Чи це було в Рідному Краю, чи на еміграції, українські журналисти завжди застуپали інтереси українського народу, вони вели перед у боротьбі за усвідомлення й самоосвідомлення української людини, вони як колись, так і тепер в дуже невідрядних обставинах продовжують свою працю для найвищої цілі української нації — і тому на них і далі спадає тяжкий і відповідальний обов'язок.

Світова Федерація Українських Журналістів — річ потрібна.

Ми хочемо вірити, що її вдасться зреалізувати саме тепер.

новище всіх партій і таборів розпорошеної у світі української самостійницької вільної громади, — в обох випадках проголошено „салюс реі публіце супрема лекс” гаслом всіх вільних українців, без уваги на партії, віровизнання чи обласне походження.

Творці Першого Світового Конгресу правиль но вважали, що Конгрес повинен залишити тривкий слід, а не бути тільки проминальним метеором на темному небозводі українських скитальців. Тому й покликано до життя Секретаріят СКВУ. Але тут же зроблено велику помилку: не дано ніяких конкретних вказівок, як цей Секретаріят повинен виглядати, які його цілі й завдання, який його справжній характер. Зроблено й другу помилку, вже суто організаційного характеру — прийнято так звану ротаційну систему щодо місця осідку Секретаріату. Зроблено це у добрій вірі, щоб задовольнити амбіції трьох головних центрів перебування української вільної громади — у Канаді, США і Західній Європі. На практиці обидві постанови, що виникли з імпровізації і непродуманого імпульсу, дали жалюгідні наслідки.

Першою найбільшою помилкою Секретаріату СКВУ в його першій каденції була концепція якогось надуряду в громадських справах, не так керівного, як координаційного. Творено Координаторії Ради, які справді були фікціями. Координовано теж здебільшого фікції. Виявилося реально неможливим зцентралізувати всі існуючі у різних країнах поселення в усьому світі — у Північній і Південній Америці, в Західній Європі та в Австралії — місцеві українські організації — освітні, харитативні, комбатантські, спортивні, молодіжні і так далі, і так далі. Нарисовано дуже гарну схему з лініями, що вели від центру, цебто Секретаріату, до окремих країн поселення, а там до окремих організацій. Все це була бюрократична робота, все це була гарна теорія, практично нездійснена. Коли генеральні секретарі почали звітувати про діяльність під час своєї каденції, вони записували на свій рахунок діяльність місцевих громад, яка здебільшого відбувалася самостійно, за ініціативою і працею місцевих людей, без жодного зв'язку з Секретаріатом. Особливо звіт з діяльності генерального секретаря за час перебування Секретаріату в

Нью-Йорку робив враження, наче його автор виписав із двох річників „Свободи” всі найважливіші події в українському житті та вписав їх на своє конто. Замість придбати славу Секретаріату, такою методою звітування при нижено його вартість в очах усіх критично-думаючих українців, яких не слід недоцінювати.

Дальшими звідомленнями Секретаріату люди взагалі перестали цікавитися. Це не значить, що Секретаріят у Торонто, Нью-Йорку чи Європі взагалі нічого не зробив. Але можна за ризикувати твердженням, що в сумі з тієї діяльності не залишився ніякий хосен ані для українського народу на його рідній землі, ані для розсіяних у світі українців. Найбільшою виною в цьому є вибраний Секретаріатом цілком хибний шлях за першої каденції в Канаді та прийнятий цілком фальшивий підхід до звітування за часів перебування Секретаріату в ЗСА. Замість того, щоб визнати мінімальні реальні можливості для дії на тому шляху, що його було визначено в Канаді, і замість того, щоб визнати, що вся творча й конструктивна робота на місцях велася без заслуги Секретаріату, складено звіт за зразком советських звітодавців: щоб приписати собі якнайбільші заслуги, дійсні й недійсні, мало дійсних та багато недійсних. Тому теперішню діяльність Секретаріату СКВУ треба визнати за невдалу. Може було б занадто гостро сказати, що Секретаріят СКВУ здискредитував ідею СКВУ, але він напевно затьмарив сяйво Першого Конгресу і не вигравдав надій, що їх учасники Першого Світового Конгресу покладали на створення Секретаріату.

Тому першим і головним завданням Другого Світового Конгресу Вільних Українців у Торонто в листопаді цього року є конечність виправити зроблені зasadничі помилки. Очевидно, перш за все треба перевести знову маніфестацію нашої єдності, тепер в обличчі посиленого русифікатського натиску в Україні й загостреного тамошнього поліційного режиму. Якщо Москва намагається всіма засобами свого пропагандивного апарату переконати своїх підневільних громадян, що вільний світ відчувається їх і залишив їх на поталу кремлівській політиці як „внутрішню справу” советської імперії, то Другий Світовий Конгрес Віль-

них Українців повинен знайти способи зробити так, щоб наші земляки в Україні довідалися, що він відбувся і щоб вони дізналися про найважливіші його постанови в справі тісного духовного зв'язку українців в Україні та поза нею. У підготовці до нашого Другого Світового Конгресу треба виправити те лижо, яке сталося в міжчасі із внесенням дисонансів у наші міжвизнаневі зв'язки. Треба прочистити шлях для нової маніфестації повної єдності світського та духовного світів, щоб на Другому Світовому Конгресі знову були присутніми й брали активну в ньому участь найвищі достойники всіх наших Церков. Треба це зробити тому, що віра і нація були в історії України завжди нерозлучними поняттями. Як Українська Православна, так і Українська Католицька Церкви були синонімами національності, а Українська Євангельська Церква виявила активність серед найтрудніших умов советської дійсності. Принцип „зговорення” мусить надалі діяти в підготовці та переведенні Другого Світового Конгресу.

Другий Світовий Конгрес повинен присвятити найбільшу увагу власне тій справі, якій не присвятив жодної уваги на Першому Конгресі: завданням Секретаріату. Коли трудно вирішити таку справу на пленумі, то це треба зробити на Комісії, прийшовши на неї вже з готовими проектами, устійнініми в підготовці до Конгресу. Не можна залишити Секретаріату надалі, щоб він „плавав” і діяв за концепцією, що виникла в голові одної людини, генерального секретаря, без уваги на його добру волю чи добре заміри. Треба відкинути геть концепцію Секретаріату як будь-якого верхового координуючого центру. Такий координаційний центр — у теорії добра річ, на практиці або нездійснена, або й непотрібна, джерело зайвих дисонансів і зайвих ферментів. Секретаріат СКВУ повинен займатись власною діяльністю, яка зробила б добру славу установі СКВУ, а не „координувати” чужу діяльність. Склести програму такої власної діяльності, яка була б практично здійсненою і на яку можна би зібрати відповідні фонди — нелегко, але зробити це необхідно. Наприклад: 1) перевести перепис вільних українців у широкому світі, 2) склести невеличке бюро фахівців, які спростовували б фальші про Україну

в чужих енциклопедіях, різних довідниках та шкільних підручниках, 3) вести радіопереслання чи радіопередачі під фірмою Секретаріату СКВУ, 4) видати англомовну книгу про конструктивний вклад українців у культуру й економіку різних країн світу... Кожну з цих справ перевести в життя трудно. Для цього треба людей і грошей. Але користь з кожної такої справи як для піднесення моралі наших уярмлених братів і сестер, так і для самої вільної громади — величезна. Різні „світові федерації” — це насправді фікція. І різні „координаційні світові центри” — теж фікція. Не стідаймося визнати це і не оперуймо фікціями, бо вони нікому — ні Україні, ні вільній українській громаді — непотрібні.

Знаємо, що в теорії українські вчені з НТШ чи УВАН повинні зайнятися хронічною болячкою — фальшами про Україну в західніх довідниках і підручниках. У теорії наші наукові установи повинні були давно подбати про солідне, наукове видання „Історії Росії” — з такими авторами і такою видавничою фірмою, які не породжували б найменшого сумніву, чи це випадком не ворожа Росії пропаганда. Але практика виявила, що такі теоретичні міркування, власне, й залишаються правильними тільки в теорії. Перепис українського населення повинні би виконати країові представництва. Вони дотепер цього не зробили. Про історію й заслуги для нової країни поселення найкраще дотепер публічно звітували Канада й Австралія. Може в цій ділянці могла би пригодитися „координація”, але також не бюрократичними обіжниками, які давно втратили практичну вартість, бо їх ніхто навіть не читає.

Достоту здискредитувалась теж „ротаційна система” осідку Секретаріату. Трудно зразу твердити, в якій країні і в якому місті призначити тривкий осідок Секретаріату. Але він не-відхильний, обов'язковий. Секретаріат не може „сидіти на валізках”, перебувати в атмосфері тимчасовості, бо така атмосфера відбирає людям всяку охоту будь-що творче чинити, та до того щось, що вимагає довгої підготовки.

Кожну працю виконують люди, успіх або невдача залежить від людей. Наше українське нещастя в тому, що немає у нас великого вибору, бо люди освічені, тямущі й добре — не мають громадсько-політичних амбіцій та не

кваллються до роботи, яка їх не манить, — знову ж ті, які висувають себе вперед, мають похвальні амбіції, несумісні з їхніми здібностями. В історії України були вже жалюгідні прецеденти, що люди, які завели, люди, що їх політика виявилася поганою і невдалою, вважали, що вони можуть перебувати на керівних постах і за цілком змінених обставин. Галицькі політики, які своєю лояльністю супроти Габсбургів здобули собі заслужену опінію австрофілів, уважали, що вони можуть вести також міжнародний процес за Галичину — перед Антантою. Політик, який голосував у польському сеймі за державний бюджет Польщі, обурюючись, що німці заборонили йому займатися політикою в часах їхньої окупації у так званій „Генеральній Губернії”. Є у нас люди, які вважають, що можуть і повинні займати до самої смерті позицію президента, голови чи

генерального секретаря, і вважають за особисту образу кожний натяк, щоб вони добровільно зреагували і відступили місце іншим, молодшим. Такі люди вважають, що сам факт їхнього перебування на керівних становищах, а не те, що вони на тих становищах вчинили, робить їх гідними найвищих почестей. Придивіться, хто отримав почесні Шевченківські Грамоти?!

Тому треба побажати Другому Світовому Конгресові Вільних Українців відваги і мудrosti — обрати цілком інших, нових людей до Секретаріату СКВУ, здатних ставити собі конкретні реальні самостійні цілі і реалізувати їх, переборюючи всі перешкоди. Головно ті перешкоди, що їх ставитимуть власні земляки, нездібні піднести вище трафаретів, вище бюрократичних навичок та гурапатріотичної фрази.

М. Сосновський

ЩЕ ДО ПИТАННЯ ЗАВДАНЬ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Думки на тему каденції першого Секретаріату Світового Конгресу Вільних Українців, з'ясані Іваном Кедріном у статті „Завдання другого Світового Конгресу Вільних Українців”, опублікованій у цьому ж числі „Українського журналіста”, заслуговують на широке обговорення. Автор статті безперечно високо цінить важливість СКВУ для нашого громадського життя в діяспорі і вболіває його незадачами. Він досить докладно наспівлює недоліки в праці першого Секретаріату СКВУ та вказує на їхні причини.

З багатьма думками І. Кедріна треба погодитися, хоч в окремих випадках він аж надто негативно оцінює працю СКВУ, або не помічає позитивних моментів у цій праці, які все таки були. Маючи безпосереднє відношення до праці Секретаріату СКВУ у роках 1969—1971, я б

хотів зайняти становище до того, що написав І. Кедрін.*)

Немає сумніву, що основною причиною недоліків у праці Секретаріату СКВУ був брак докладнішого з'ясування компетенцій Секретаріату і його Президії. Дуже загальникові два уточнення, мовляв, „завданням СКВУ є „координувати“ діяльність на громадському відтинку української діяспори і „допомагати“ у змаганнях українського народу до незалежності — насправді говорять все і нічого. Не треба, отже, дивуватися тому, що перша Президія, а точніше перший генеральний секретар, накреслив досить широку концепцію такого коорди-

---

*) Автор цієї статті виконував функції екзекутивного директора Секретаріату СКВУ в роках 1969—1972. Прим. ред.

наційного тіла, чи, як справедливо відзначає І. Кедрин, своєрідного „надуряду”. На жаль, в нашій дійсності не існувало передумов для ефективної праці такого „надуряду”, а в першій мірі бракувало матеріальних засобів. Коли ж праця протягом перших двох років більш-менш наладнувалася, наступила зміна в Президії і зміна осідку бюро Секретаріату. Не минуло двох років, як прийшла чергова зміна Президії і чергова зміна осідку бюро Секретаріату. Чи треба дивуватися тому, що в таких умовах не можна було розгорнути справді систематичної праці і знайти час на вилучення помилок, якщо такі траплялися у початковій організаційній стадії?

І. Кедрин признає, що, не зважаючи на всі труднощі, Секретаріят все таки „щось робив”, але відразу додає, що „можна заризикувати твердженням, що в сумі з цієї діяльністі не залишився жодний хосен ані для українського народу на його рідній землі, ані для розсіяних у світі українців”. На нашу думку, того роду твердження не є об'єктивне і розминається з фактичним станом речей. Якщо говорити про „хосен”, то вже сам факт, що Секретаріят СКВУ проіснував шість років і був видимим речником назовні і серед української діяспори української національної ідеї і українських прагнень — має не тільки своє позитивне значення, але є реальним здобутком. Очевидно, ми всі бажали б, щоб СКВУ за останніх шість років мав більші успіхи, щоб його робота позначалася якимись конкретнішими досягненнями, але питання успіхів і досягнень треба розглядати у контексті можливостей і наявності реальної бази (матеріальної і людської) для діяльності СКВУ.

Ні для кого не є таємницею, що СКВУ створився у наслідок далекийдучих компромісів між окремими політичними групами, які при допомозі закулюсівих комбінацій прагнули зберегти за собою контролю над цією інституцією. В таких обставинах дуже важко щось справді ефективне і справді позитивне створити, бо завжди в таких ситуаціях рівняння мусить іти на „пересічність”, щоб зберегти баланс фактичних чи тільки уявних сил. Все ж вага СКВУ наївіть у самій маніфестації і демонстрації українських аспірацій і тенденцій, і про це ніяк не можна забувати. Коли ж до того додати на-

віть мінімальніся осяги за час діяльності першого Секретаріату, то вже маємо реальний „хосен”. В цьому випадку не має особливого значення те, як звітував той чи інший генеральний секретар.

Це — щодо минулого. Щодо майбутнього, то доводиться згодитися з висновками І. Кедрина, який правильно пише, що „Секретаріят має вести власну діяльність, якою зробить добру славу установі СКВУ, а не „координувати” чужу діяльність”. Виходячи з такої засади, ми підтримуємо думку про визначення компетенції Секретаріату СКВУ, уточнення для нього конкретних ділянок праці, складаючи, як пише І. Кедрин, „викональну програму діяльності”.

Ще в половині 1971 року в „Ситуаційному звідомленні” для членів Секретаріату СКВУ я пропонував „реалізувати намічені пляни і проекти”, враховуючи фактичні спроможності Секретаріату. Дивлячися тепер ретроспективно, я впевнений більше як будь-коли, що така ревізія є конечна і повинна включати два зарадничі аспекти: організаційно-структуральний та програмово-змістовий. В першому випадку треба перенести реконструкцію Секретаріату, ліквідувати, або принаймні знизити його абсолютну залежність від центральних країнових презентацій, ліквідувати ротаційність Президії бюра, встановити постійний осідок і наладнати незалежне фінансування діяльності. Щодо програми діяльності, то тут треба чітко з'ясувати ділянки, які були б виключно в компетенції Секретаріату, щоб Секретаріят не намагався „робити всеого”. Конкретно, йшлося б про такі ділянки як зовнішня репрезентація на міжнародній арені з такою важливою в нашій ситуації діянкою як оборона основних прав людини, пресово-інформаційна діяльність (оформлення загальноукраїнського пресового агентства), організація студій ситуації на українських землях та в українських поселеннях включно з організуванням статистичного обліку поселень, культурна і наукова політика.

І. Кедрин має рацію, пропонуючи, щоб всі справи, які заторкують життя наших окремих поселень, залишили виключно в їхній компетенції. Інтереси, потреби і можливості окремих поселень такі різноманітні, що Секретаріят

СКВУ при найліпших інтенціях не може бути чинником, який міг би мати вплив і „координувати” працю поселень. І взагалі, нам треба перестати надуживати у цьому випадку таким всеобіймаючим терміном як „координація”. Цим окресленням прикривалося багато неуспіхів у праці Секретаріату, що правильно відзначив І. Кедрин, і воно не повинно навіть залишатися в статуті СКВУ.

Поза всяким сумнівом СКВУ може і повинен виконати важливу роль в житті української громади в діяспорі і в боротьбі нашого народу в його змаганнях за волю. Ця роля громадського центру зростатиме з неминучим занепадом нашого т. зв. партійно-політичного сектора, який не має серйозних виглядів в умовах діяспори, а принаймні не має виглядів у тій формі, яку намагаються зберегти наші теперішні політичні керівники. Розвиток україн-

ської діяспори йтиме своїм шляхом, керуючись вимогами поточного життя, кожночасною їх доцільністю в тих чи інших об'єктивних обставинах та тими умовами, серед яких окремі поселення в різних країнах живуть.

Враховуючи це все, ми цілком підтримуємо заключні висновки І. Кедрина у його статті, коли він пише, щоб другий Світовий Конгрес покликав до окреслених завдань відповідних людей, а не тих, яким вважаються тільки почесті, „здатних ставити собі конкретні реальні самостійні цілі і реалізувати їх, переоборюючи всі перешкоди”. Це суттєва справа, бо навіть найкраща установа з найкраще накресленою програмою нічого не зробить і не вив'яжеться із своїх завдань, коли не матиме відповідно добрих людей, які були б спроможні „піднести вище трафаретів, вище бюрократичних формул та гуррапатріотичної фрази”.

Антін В. Івахнюк

ДЕЩО ПРО НАШУ ЕТИКУ

Писати про журналістичну етику — це не тільки невдачна тема, але теж, на жаль, це ніби людина товче воду в ступі. Наслідки — незначні. Не раз людина дивом дивується, навіщо ми схвалили Кодекс етики, коли раз-ураз проти нього грішими.

Взявши за цю невдачну тему, автор цих рядків хоче порушити тільки деякі болічки, зв'язані з журналістичною етикою. Нас тут не цікавить, у чого ці болічки, ні в якій газеті їх друковано. Ми намагатимемось розглянути самі проблеми. Вони не видумані, а взяті з нашої преси.

1.

Насамперед єдеться нам про перевірювання власних тверджень, про вірогідність поданого матеріалу, поготів тоді, коли хтось береться „трощини” свого супротивника. Тут ми не маємо на думці звичайних людських помилок, які кожному трапляються, але свідомі, злісні напади. Таким людям притаманна настанова, що

вони читають у статтях інших не те, що написано, що логічно само собою зрозуміле, але те, чого вони самі хочуть. Відповідно до цього пишуть. Однак редакція, що пропускає такі непотрібні статті, відповідає за рівень часопису. Як стаття говорить про свого автора, так газета свідчить про редактора.

Візьмімо деякі приклади.

Поїхала група молоді у відвідини на Україну. З цього приводу з'явилась безприкладна з погляду журналістичної етики стаття, яка перш за все ударяла в провідника групи. Автор обвинувачував, ніби молодь стояла „в поклоні перед мавзолеєм Леніна в Москві”, ніби „на ганьбу і сором громаді і народові...”, хоч і калічila, намагалась говорити „російською мовою... з рабських і підлабузницьких причин” і чимало інших півправд, видуманих або наятгнених інформацій.

Неймовірні твердження та низькопробний стиль автора статті мусіли б бути застановити редактора поміркувати і перевірити поданий

матеріял. Що ж бо легше, як потелефонувати до даного провідника чи когось з учасників і мати інформацію з першої руки. Та в нас панує якась нічим не виліплювана нехіть перевіряти „татарські вісті”. Це ж спричинюється до занепадання моралі української людини.

Візьмімо ще один приклад.

Зустрічаються в товариському гурті усім добре відомі люди різних політичних переконань. З цієї нагоди появляється стаття, річ ясна — непідписана, що не тільки кидає підоозру на цих людей у „москвофільських фантазіях”, в намаганні „створити організовану москвофільську групу”, але й зразу б'є на сполох, що вони хочуть поширювати „просоветську пропаганду” і т. д. Крім того, автор переконує читача, що ці люди ще й „пробують обдурювати цілу нашу громаду надіями на советські уступки...” Таке плямування імен відомих людей вимагає повного підпису. Адже виринає кричуше питання: навіщо є Кодекс етики? Чому працівник пера, що має відвагу таке писати, а не має відваги виявити свого прізвища, проскаакує на сторінки нашої преси? Коли б ми скінчили стріляти з-за плоту, було б менше непорозумінь, ворожнечі та незгоди між нами. Що ж таким писаним ми хочемо досягти? Врешті хай громада знає, хто ці „татарські люди”, що створюють між нами зайві конфлікти. Водночас з тим висувається настирливе питання про роль нашої преси — об'єднует вона наші сили, чи роз'єднует?

2.

У безцільній боротьбі одних проти одних ми не гребуємо провокаціями, що їх ворог між нас кидає.

Усі ми знаємо, яку мету мають, наприклад, „Вісті з України”. Пишемо, навіть часто, про їхню провокативну роль серед еміграції. І для кого ми це пишемо, коли ми самі користуємося з „інформації” у цій газеті проти себе самих.

Ми за цими „інформаціями” засуджували одну добре відому людину, бо вона, мовляв, як написано у „Вістях з України”, там сказала таке чи таке, похвалила це чи те, що нам було не до вподоби. Ми при цьому якось зразу забуваємо ролю таких „Вістей з України”, або „Перця” чи іншої газети з України.

Дамо приклад, яку „метаморфозу” проходять

такі „вістки”. Наш знайомий у відвідинах по Україні наткнувся на редактора згаданої газетки. На запитання редактора, чи читають у Канаді „Вісті з України”, наш знайомий відповів: „Такої шмати ніхто в Канаді не читає”. Яке ж було його здивування, коли він потім прочитав на сторінках цієї ж самої газетки буцім-то власну похвалу для неї.

Ще один приклад. Статтею одного відомого культурного діяча в цій газеті тут бито одну творчу людину, не знати з яких мотивів. Як потім виявилось, той культурний діяч був дуже заскочений, яким чином його стаття могла з'явитись на сторінках цієї газетки. Таких прикладів чимало. Знаючи це, мусимо бути обережні в плямуванні нічим неповинних людей, черпаючи „інформації” звідтіля.

Нам кажуть — це доказ, що люди не повинні їхати на Україну, вказуючи на різні небезпеки для відвідувачів. Певне, якщо хтось їде шукати зв'язку, як сце недавно був випадок, коли втягнено бозна чому й для чого культурних діячів у лави „буржуазних”, то справді не треба туди пхатись. Та люди, що бажають побачити свою батьківщину, рідних, а молодь, що хоче побачити оту описану й ніколи не бачену Україну, землю своїх батьків, повинна їхати, щоб не наступило повне відчуження від рідної землі, від рідних братів.

Ці проблеми вимагають зрілого політичного, чи звичайно людського розуміння. Чи не можна нам зйтися, як це роблять менші, але державно зрілі народи, та обміркувати спільно існуючий стан речей?

3.

Часто, може надто часто, у пресі ми бачимо дискусію, яка не так обмірковує дану проблему, як „б'є” автора чи авторів, з якими хтось не погоджується, навіть зводить її до чисто особистих випадків, натяків, заміток. Це ознака, що таєм працівник пера не має що сказати до теми й чіпляється за будь-що. Це вже проти всякої етики говорити про особу, а не про саму тему.

Підписаний особисто зустрічався з такою „дискусією”. Раз, не маючи якогось аргументу до нашої статті на теми патріярхату, один автор поставив між іншими „аргументами” таке запитання: „Чи ви, пане Івахнюк, виховали

бодай одного сина на священика?" Звичайно, такий автор не тільки не подумав, що подібні „аргументи” не мають жодного зв’язку з самою темою, але й не потрудився перевірити, чи отой Івахнюк має сина. Ба, редакція, що добре знає підписаного, пропустила це без будь-якої замітки. Редактори мусіли б пильнувати, щоб дискусія велась до теми, на відповідному журналістичному рівні.

4.

Дуже неприємно вражає, коли зустрічаете в статтях особисті напади, повні „гострих” слів і висловів. Гострота дискусії не полягає в образливих нападах, але в думці, в авторовому хисті, в логічних висновках, а передусім у речевості, тобто — дотримуванні теми. У нас же залюблки вживають „гострих слів”, і то в першу чергу до особи.

Ми дійшли вже до такої „демократичної свободи”, що не рахуємося в т. зв. критиці навіть з такими особами як верховний архиєпископ. Пишуть про його „запаморочення від успіхів”, що він хотів „методою заскакування перехитрити”, він „надіявся перепачкувати для себе патріярші уповноваження”, „кир Йосиф не має поняття” (про політику та дипломатію) і т. д.

Такі звороти, як „немудрі писаки” (такі й такі), „політичні банкрути” тсщо належать ще до „поміркованих” висловів. Все ж якось ніякого читати, коли професор університету пише: „бандерівці мають найбільшу морду”.

Інший автор, що „вимагає від кожної політичної організації чи партії обережності у висловах, тактовності і почуття відповідальності”, сам пише про „безглузде маячиння” (річ ясна — інших!), про те, що

„писати таке може тільки цілком безвідповідальна і позбавлена всяких моральних засад людина — цілковитий політичний банкрут...”

Можна приточувати приклади такої „словесності”, либонь, до безконечности. Люди втратили відчуття пристойності. Самі вже звикли до такого способу й читачів привчають до поганого ставлення до інших.

Є в нас газета, що дає можливість висловити інші, хоч для багатьох несприйнятливі, думки.

Є в ній автор, що аналізує з іншого погляду становище в Україні. На нашу думку, це безсумнівно позитивне явище, що є такий орган, що є автор, який виходить з іншого ставлення до питання, чим часто примушує нас перевіряти власні думки, не погоджуючись із ним. Ми ж цю газету називаємо „газеткою”, охрестили її жсвтою, а автора, а то й редактора, різними „гострими” словами обвинувачуємо аж до радянофільтра. Це неетично. Або мовчімо, якщо не маємо чогось іншого сказати, або дискутуймо гідно, кладучи автора своїми аргументами „на лопатки”, але не чіплаймо йому з легкої руки будь-яких ярликів. Досить уже ми їх начіпляли усім тим, хто зустрічався з нашими братами з України. Яке це було безпідставне, видно тепер, коли Москва заборонила своїм громадянам зустрічатись з „буржуазними”. Чому ми це саме хотіли зробити і у вільних країнах?

5.

На останньому нашему з’їзді на Союзівці ред. Зінкевич говорив про шкідливість тенденційної інформації про події на Україні та їхнє викривлене коментування. Ми з ним погоджуємося щодо самої суті справи. Тут ми б хотіли зауважити до цієї теми таке: цілком неприродно, коли ми тягнемо наших братів з України силоміць у свої табори, чим їм, певно, шкодимо. Вони сюди ніяк не пасують. Коли подивиться на них, аналізуючи себе самих, побачимо всю цю невідповідність. Адже ми, що на протязі 25 років (говорячи про останню еміграцію) живемо життям і поняттями 30-40 років щодо політичного мислення, мало що змінились під впливом західного світу. Вони ж, наші брати в Україні, народились і 50 років живуть за комуністичною доктриною, не знаючи нічого іншого. Яким чином вони могли б засвоїти наш спосіб мислення, поготів націоналістичний (ОУН). Які вони комуністи — вони самі знають. Однак вони напевне не націоналісти в нашему розумінні (ОУН). Ми повинні стриматись від різних голословних заяв і добре подумати, що, властиво, ми робимо.

З другого ж боку — ми часто, коли мова йде про оцінку керівних людей на Україні, попадаємо в крайності, чим також не служимо добреї справі. Візьмім останній приклад — Ше-

лест. Коли він був найважливішою особою в Україні, ми про нього писали, от хоч би, таке:

„...з піною скаженого пса заливається (на „буржуазних” — а) не так давно свій же янничар в Києві товаріщ Шелест — головний гавляйттер України, її некоронований кат...”

Відкликали Шелеста з України, ми зразу пишемо щось цілком протилежне:

„...в ньому, як українцеві з роду, таки, певно, жевріло почуття українського патріотизму, підсичуване тими щодennими кривдами, які діялися супроти всього українського в умовах окупаційного режиму Москви в Україні.”

Без сумніву, нині становище України з міжнароднього погляду надзвичайно важке. Глядімо, щоб ми ще й самі не робили його важчим.

6.

На останніх загальних зборах СУЖК'у була порушена справа спростовань. Зроблять людині кривду, а рідко коли дадуть можливість її спростовувати. Колись в Австрії, а потім у Польщі (мабуть так було і є загально в Європі) були відповідні закони, які давали право пошкодованому в даному органі спростовувати те чи те.

Однаке не так ідеться про саме право, як про добровільний (моральний) обов'язок витравити вчинену комусь кривду.

У нас з цього погляду чимало чого треба б витравити. Яка в нас етика, може свідчити справа братоубивств. Постійно, при кожній нагоді, ми відсвіжуємо цю проблему, але ніколи її як слід не вяснили. Вони, певне, й були в багатьох випадках безконтрольні й не знати за чиїми спонуками. Автор цих рядків не був їх свідком, бо жив поза Україною. Однаке те, що говорилось і писалось уже в еміграції, звичайно дуже емоційно, кидає тінь на нашу мораль.

Усім відома й дуже голосна у свій час була справа Петрова (Домонтовича). Обвинувачувано довгі роки одні організацію, з певними доказами, що вона його вбила. Потім виявилось, що Петров живе в Радянському Союзі, спершу в Ленінграді, а потім на Україні, де спокійно працював й де появлялися його дуже добри фахові речі. За два роки тому він там і вмер.

Проте ніхто з тих, хто так наполегливо об-

винувачував у вбивстві, досі не відкликав своїх помилкових обвинувачень. Чому? Це свідчить, що ми в безглуздій боротьбі всіх проти всіх заглушили і до цього привчили наше сумління. Це наша моральна слабість. Скільки ж інших несправедливостей учинено поодиноким нашим людям? Мало хто в нашому житті відчуває моральний обов'язок витравити заходіяне лихо. Чи ми справді загубили відчуття справедливості?

**

Ми свідомі того, що може не надто впорядковано порушили низку болючих і „важкосправних” питань з нашої етики. Звичайно, їх багато більше. Про них треба конче відкрито писати, щоб поступово наладилося наше співжиття. Воно сьогодні без порівняння куди краще, ніж 5-10 років тому. Вплив преси на громаду — великий, якщо витливає з мідних моральних основ. Тому треба нам доброго співжиття, щоб виконати своє завдання.

Закінчуєчи, хотіли б ми процитувати слова покійного д-ра С. Витвицького, пізнішого президента УНРади, написані ще 1938 року (за „Свободою”, 1 квітня 1972):

„Справжні удари — це ті, які ми собі самі завдаємо. Українство — це ідея найбагатішого й найліпшого духового життя...

Є багато серед нас таких, до яких промовляти здібна тільки сучасна дійсність. А та народна дійсність, яку ми створюємо своїм внутрішнім розвалом і внутрішньою війною всіх проти всіх, не рве за собою нікого. Не є ані розумні, ані ідеалістичні, ані лицарські наші наступи й протинаступи та українству вони не придають ні світlosti, ні чести, а кожний з них вдаряє социрою в підставу нашого національного життя. Українство — як співжиття в дусі діє дуже слабо, а це співжиття визначує націю”.

— • —

Побажання успіхів
Спілці Українських Журналістів Канади
пересилає

С. В. ФРОЛЯК
Королівський Радник
із Родиною

АСИМІЛЯЦІЯ – ТУТ І ТАМ

Розмовляємо з молодою студенткою, представницею нового, під советами вирощеного покоління в Україні. Розмова зараз же переходить до найболючішого питання — мовної русифікації. — „Чи правда, що молодь вже й у західно-українських містах розмовляє на вулиці російською мовою?” Наша співрозмовниця дивиться на нас трохи здивованим, але без сумніву сдвертим поглядом: „Ні, неправда. Українці в нас говорять по-українськи, руські по-своєму. А от, коли до групи українських юнаків на вулиці підходить колега-русський, тоді вже всі переходятять на російську мову. От, так само, як і в вас, на еміграції.”

Ну, така відповідь не здається нам зовсім задовільною. Адже тут чужа-чужина, а там — рідна земля, українська (значною мірою) школа, власне оточення. Ні, це все таки не „так само, як у нас”.

А подумати — чи дійсно така вже велика різниця в об'єктивних умовах асиміляції — там і тут? І різниця на чию користь? Адже у Львові 20-их років чи в Києві 70-их важче було б почuti українське слово на вулиці, ніж у нью-йоркському Давнівні. Бо міста в нас традиційно були островами чужини на рідній землі, а ми в них — „внутрішніми емігрантами”. І там без сумніву треба було мати більше „цивільної відваги”, щоб на вулиці говорити по-українському, серед злісних поглядів перехожих, хуліганських дотепів і завваж на тему „кабанів” і „когутів”. А тут — хіба це кого-небудь турбує, якою ви мовою говорите?

А все ж доводиться ствердити, що асиміляція зробила куди більший поступ тут, аніж там. Наша співрозмовниця досить оптимістично розцінювала мовну ситуацію нашої еміграційної молоді. Та ж наше наймолодше покоління не лише з чужинцями, а й поміж собою говорить, думає й пише майже виключно чужою мовою.

Треба ще прийняти до уваги такі важливі моменти: молодь в Україні, чи, докладніше — кращі представники її, поети 60-их років, сьогоднішні студенти й молоді інтелектуалісти

видали з-поміж себе провід і актив української „культурної революції” (просимо вибачення в Мао), національного спротиву в обороні рідної мови, культури й самобутності. А яке ж ставлення до цих самих національних справ нашого молодого активу на еміграції (власне кажучи, найголоснішої його частини)? Про це мова в дальшій частині цієї статті.

Крім того асиміляція в Україні, це великою мірою лиш асиміляція мовна, тоді як свідомість власної окремішності й ворожості до „старшого брата” нині куди виразніша, кажуть, ніж була вона, наприклад, у 40-их роках на Центрально-Східніх Землях України.* Недавно в розмові з молодим професором східно-українського університету я спитав, чи Україна асимілюється. Він відповів: „Моєво — так!” А потім, досить несподівано, додав: „А чи ви чули, щоб у модерній історії якийнебудь народ (не плем'я, а народ) пропав без сліду, розплівся в асиміляції? Якже ви можете чогось такого боятися для великого українського народу?”

Ні, я не чув про такий приклад у модерній історії людства. І я певний, що пророки загибелі української нації — свої і чужі, понурі й злорадні — очевидно не мають рації. Але ж ми бачимо, навіть близько до нас, чимало прикладів, як цілі громади поселенців на чужині розпливаються безслідно, і то на протязі історично короткого часу. І тут ми, власне, вбачаємо реальну небезпеку для нас — на еміграції.

Тут асиміляція відбувається не лише за формою, але й за змістом, не під тиском, а добровільно. Власну окремішність від народів-господарів тут свідомо затирається фразами про „две батьківщини”, земляки стають найзапеклішими патріотами „отечества чужого”, сприймають всі вартості чужинецької „mass калчер” (що про неї так переконливо писав Мороз), за-

*) До цього спричинилися впливи західноукраїнських націоналістичних ідей, а далі — новий, одвертий наступ московського шовінізму, національна дискримінація і колонізація.

Побажання для СУЖКК пересилає

**КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„БУДУЧНІСТЬ”**

140 Бетирст Ст., Торонто, Онтаріо

Тел.: 366-9863 або 366-4547

Приймаємо особисто і поштою ощадності та проводимо чекові обороти — Уділяємо мортгеджові та особисті позички на дотріні сплати. — Видаємо „моні ордери” і „тревел чеки”, „Амерікан Експрес”.

Багато успіхів бажає

Alberta Fuel Oil Ltd.

278 BATHURST STREET, TORONTO, ONT.

Tel. 362-3224

Українська самостійна фірма
ПОСТАЧАННЯ ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ
для хатнього та індустріального вжитку.
Чищення печей та обслуга безплатна.

Привіт від

**TRIDENT INSURANCE
SERVICES LTD.**

2109 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT.

Telephone: RO 6-7261

ЯРОСЛАВ КОВАЛЬ — власник

Асекурації життєві, пожежні, автомобільні і всі інші забезпечення.

Щирі побажання

українським журналістам

ище

ESSEX PACKERS

Limited

HAMILTON, ONTARIO

тримують з власної культури лиши пісню, гопак і вишивку — зовсім за всесоветською рецептою.

У нас вже чимало писалося про те, як старше покоління наших емігрантів легко й без болю стає „американцями в першому поколінні” (як писав колись Андре Зігфрід), асимілюючись до культу грошей і успіху й до ідеології холодильника й авта. Але не так часто пишеться про асиміляцію не матеріальну, а духову, наприклад, про вплив американського ненависництва (яке, за окресленням Ганса Габе є основним складником американської соціальної психіки) на духове наставлення української еміграції в США, з її церковними, календарними, партійними й усякими іншими поділами.

Та й мало пишеться про асиміляцію за змістом нашої молоді, яка не лише мовно уподоблюється до молодого довкілля, а й передає його проблематичні вартості й слабості. Наприклад, в Америці, — сприймаючи ідейну атрофію, стадність і конформізм з їхніми примусовими, загально зобов'язуючими, раз-у-раз змінними, але завжди спрощеними стандартами. (Одного разу — це „крю-кат” і мода на спорт і патріотизм, а іншого — буйна шевелюра і мода на революцію.)

Нині — мода на бунт. І в самому бунті молодих немає, власне, нічого дивного й злого. Кожна молода генерація має право на бунт, це вияв її дорostenня і прагнення до нового й кращого. Без перманентного „бунту молодих” не було б суспільного прогресу. Адже ж у вселюдській історії молоді бунтувалися завжди в ім’я якоїсь справжньої чи фальшивої, справді чи уявно великої ідеї. Молоді лідери Французької Революції, „ворохобники” Весни Народів, італійські карбонарі, російські народовольці, а далі соціялісти й комуністи і фашистівські когорти молоді — всі вони прагнули до якоїсь для них нової і захоплюючої ідеї. Але погляньмо лише близче на нас самих: наші батьки бунтувалися проти власного провінційно-клерикального суспільства в ім’я соціалістично-радикальних ідей (ох, як вони потім розчарувалися „соціалізмом в одній країні”!). Ми самі бунтувалися проти „опортунізму” батьків в ім’я революційного націоналізму. Але в ім’я якої ідеї і проти кого бунтується наша американська молодь?

Ви читаете дуже бунтарський журнал нью-йоркських студентів „Нові Напрями” і шукаєте в ньому якоїсь нової чи старої ідеї, байдуже якої — комунізму чи націоналізму, демократії чи анархії, і ніяк не можете дошукатись. Молоді автори, звичайно, лають батьків і „естаблішмент” український (за прикладом американських ровесників), але в ім’я, власне, чого?

Вони критично говорять про американський матеріалізм батьків, але ж у них не видно ані найменшого спротиву проти американізації. Навпаки! Вони критикують провінційну зашкварубість рідного гетто, але у їхніх писаннях важко дошукатися отого набожного стремління до культури Заходу (культури тисячолітньої, великої, не „масс калчер” культурних спекулянтів!), що його виявляли колись наші молоді люди, студіюючи в європейських університетах. Вони начебто війовничі оборонці ідеї католицького патріярхату, але водночас вони представляють героем і майже мучеником священика Балабана, який англійці щипали українську Богослужбу. Вони багато і з захопленням пишуть про спротив молодих інтелектуалістів в Україні, але забувають про найважливіший момент цього спротиву — оборону української мови. Мова їхніх власних писань майже виключно англійська. По-українському писати їм важко, та й просто таки не хочеться. Вони не те, що їхні старші, більш зашкварублі колеги, яким доводилося писати статті не лише рідною, а й двома-трьома чужими мовами, вони „вийшли з гетто”. Аякже!

Правда, не в усіх українських світових поселеннях молоді автори сприйняли таку по-американськи влегшену мовну лінію. От, в Аделяїді, в Австралії (де вся наша колонія, разом з немовлятами — 4,000 душ) виходить студентський журнал чисто українською мовою. Це пояснюється в редакційній статті так: „Ми українські студенти, а багато з нас не зміє висловлювати свої ідеї українською мовою”. Цебто пишуть, щоб вчитися.

Звичайно, цей аргумент не переконає молодих ново-напрямних авторів. Та й дійсно, що таке Аделяїда — глуха провінція, нецікавий край. А тут — не те, тут вам широкий світ, від Нью-Йорку до Філадельфії (чи навіть до

Вашингтону) — простори, проблеми, цивілізація...

Читаете темпераментні атаки й критику і вам так хотілося б нагадати власний молодий, бунтівний час, час глибоких почуттів і переживань, гострої особистої небезпеки, нераз і голоду й холоду. Та дарма! Вам нагадується радше сучасна американська „революція” бунтарів без мети, з великим таласом замість ідейного змісту.

Bank of Montreal

ЦЕ ВАШ БАНК

Привіт від

управителя

„БАНК ОФ МОНТРЕАЛЬ”
LAKESHORE BLVD. & PARKLAWN
Phone: 251-3323

Mr. Keith Munro
Manager

Вітаємо СУЖК

ПАРОХІЯЛЬНА КРЕДИТОВА СПІЛКА

СВ. ЙОСАФАТА

в Торонті

ФІНАНСОВА КООПЕРАТИВНА

УСТАНОВА

- що сама оплачує життєві асекурації до висоти \$2,000 на членських ощадностях;
- що все має гроші та без зайвої затримки позичає їх до суми \$25,000 на дешеві відсотки;
- що радо вітає нових членів та старається всіх чесно і совісно обслугувати.

12 PARKMAN AVE.

тел. 536-2643

Торонто 9, Онт.

Побажання успіхів для СУЖК

від

УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ

А Р К А

575 Queen St. West, Toronto, Ont.
Tel. 366-7061

Книжки, журнали, газети — Шкільне, бюро-ве приладдя — Різьби, вишивки, планама по-лотно — Машинки до писання — Обручки і перстені.

Щирий привіт

Спілці Українських Журналістів Канади

від

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

Realtor

1072 Bloor Street West, Toronto, Ont.

тел. 534-9286

РЕЗОЛЮЦІЇ, РЕЗОЛЮЦІЇ – А ЩО ДАЛІ?

Перед нами лежить імпозантний і сьогодні незвичайно цікавий збірник п. н. „Перший Світовий Конгрес Вільних Українців” — матеріал виданий Секретаріатом СКВУ в 1969 р.

Перегортаючи його, відтворюються, здається, такі недавні зворушливі картини цього Першого Світового Конгресу, пригадуються палкі слова наших провідників, ділові наради поодиноких груп і ця несподівана, а проте така конструктивна єдність у загальних висновках.

А сьогодні сторінки збірника відсвіжують ще й повний зміст Конгресу, який промовляє до нас на 479 сторінках великої книги. Читаемо про окремі сесії, наради, про муравлину працю десятків комісій, підкомісій, про діяльність представників усіх прошарків українського поселення в діаспорі. Находимо цифри, про які вже давно забули, як ось, наприклад, що на Конгресі було 1003 делегатів з 16 країн вільного світу, факти, які тоді, в 1967 р., наповнювали нас гордістю і радістю.

Але зараз, коли стоїмо напередодні Другого СКВУ, нашу увагу найбільше притягають висновки із 1967 р. — подані, як звичайно, у формі ряду резолюцій.

Створюється враження, що ми, українці, винятково щедрі на палкі слова, палкі постанови, звернення, меморандуми і заклики до найвищих ідеалів. Вистачить перечитати резолюції яких-небудь наших зборів — ми завжди і до безконечності „клонимо голови”, „єднаємося з братами на рідних землях”, „тавруємо” і „домагаємося”. Звичайно, ці палкі резолюції після їх проголошення і прийняття оплесками залишаються в течії управи товариства, щоб знову вийти на світло денне на чергових зборах та повторитися у подібній або й цій самій формі.

Резолюції Першого СКВУ (як бачимо, читаючи їх після довшого часу) не зламали української традиції, хібащо їхні слова ще більше вогненні, а постанови ще рішучіші. Скільки із них переведено в життя, буде, надіємося, звітувати Секретаріат СКВУ, який діяв на протязі шістьох років і мандрував з Америки до

Канади та з Канади до Європи. Але скільки із учасників цього імпозантного зібрання в 1967 році (не лише окремих людей, але й організацій) пам'ятає їхній зміст або покликалося на них у своїй діяльності?

Для нас, що думаємо про майбутнє і про ті молоді покоління українців, що мають прийти нам на зміну, найцікавіша з резолюцій Першого СКВУ торкається виховного ідеалу українця, який після довгої основної праці встановила Світова Виховно-Освітня Сесія напередодні СКВУ і який прийнятий через акламацію на пленумі зборів.

„Українець в діаспорі — це повноцінний громадянин своєї країни, пов'язаний з українським народом вузлами української мови й культури, особистість якого визначається християнсько-етичними вартостями і творчою працею для України”.

— так стоїть у VII-ї резолюції Першого Конгресу Вільних Українців. Кожне слово вірне, правильне, доцільне, передумане. Отже маємо „виховний ідеал” — є, значить, до чого прагнути, на що вказувати в українських молодіжних організаціях, у школах, церквах, а перш за все в українських родинах, які з природи речей мусять бути першим і найважливішим місцем виховання нових поколінь українців у діаспорі.

Вирінає, однак, питання: скільки із провідників молодечих організацій, скільки виховників, педагогів, священиків, а, зрештою, скільки батьків використовували належно це визначення виховного ідеалу в своїй виховній праці?

За американським зразком, використовуючи вакаційний час, запитуємо про це пересічних зустрічних українських громадян: студентку популярного каледжу і пластову виховницю, молодого інтелектуала, відомого соціолога, активного „патріярхальника”, інженера-батька двох дітей у віці 15-18 років, пані „докторову” — члена багатьох організацій, зокрема жіночої, і вкінці невмирущого „працівника на народній ниві” у віці емерита.

— „Виховний ідеал? А який?”, „Ні, ніколи не чули, що такий є”... була пересічна відповідь.

Можливо, що ми натрапили на невідповідних людей, можливо, що цей „виховний ідеал”, прийнятій представниками всіх українських організацій, великими літерами вилісований у кожному українському свідомому домі, у кожній домівці молодечої організації... — але чи можливо, щоб ми цього не побачили впродовж шести довгих років?

Значить, це була, на жаль, ще одна голосована резолюція, яку, либо ж, лише жменя людей трактувала серйозно та старалася активізувати серед широких мас українського громадянства.

Виникає, отже, насторільке питання: що ж станеться тепер, на Другому Світовому Конгресі? Чи пригадають собі присутні, що схвалено шість років тому, чи матимемо відвагу зробити висновки з цього? Який зміст і настрій принесуть нам ці листопадові дні в Торонто, де відбудуватиметься конгрес? Чи зуміє він викликати діловість, чесність зі собою, бажання співпраці та реальний підхід до актуальних проблем?

А, може, будемо знову схвалювати резолюції, встановляти високі ідеали, які залишаться надалі лише на папері?

ПОБАЖАННЯ УСПІХІВ

Спілці Українських Журналістів Канади
пересилає

Д-р М. Д. МИЦІК
з родиною

Найщиріші побажання

від

ПЕТРА І ІВАННИ СТЕЛЬМАХ

Mississauga, Ontario

Гратулляції від

Pilot Real Estate Ltd.

2196 BLOOR ST. WEST, TORONTO 9, ONT.

Phone: 767-1171

Ніяка трансакція не є для нас
замала або завелика.

George Toczyski
President

Щирі побажання для СУЖК від

Norlynn Corporation Ltd.

будівничих малих і великих
комерційних будівель

GRIMSBY, ONTARIO

P.O. BOX 39

Я. і I. МАРТИН
власники

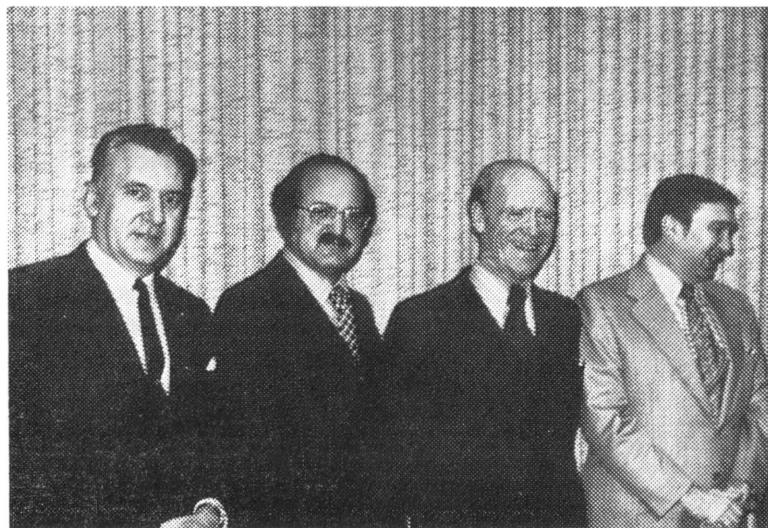
ІНТЕГРАЦІЯ БЕЗ ВТРАТИ СУБСТАНЦІЇ

Перші українські поселенці-пionери в Канаді здебільшого поселилися на Заході, де розлогі канадські степи нагадували їм їхню рідну батьківщину. Вони приїхали в селянських кужухах і свитах та розпочали своє нове життя стилем, який найбільше нагадував українське життя. Але не довго вдалося цим пionерам вдергати чисту українську культуру в чужій Канаді. Її існуванню стала загрожувати асиміляція. Викликане цим занепокоєння, яке виникло на початку 20-го століття, триває і до нині. Переважаюче число українців сьогодні мешкає по містах, далеко від будь-якого зовнішнього оточення чи природи, схожих на українські. Після великої еміграційної хвилі, яка розпочалася після Другої світової війни, не було допливу нової, відживляючої еміграції з України. І, дивлячись реально на ситуацію, ми і не сподіваємося нового допливу в майбутньому. Так звані „новоприбулі“ живуть ідеями, думками та єолодіють мовою, яких вони вживали 25 років тому. Діти не лише живуть в

англомовній країні, але в школі, на телевізії, в кіно і по радіо чують англійську мову. Свідомих українців турбує асиміляційний процес, який постійно викорінює частину українського населення.

Що саме дає стимул процесові асиміляції? Вчені кажуть, що почуття меншевартості, брак освіти чи нездатність знайти відповідне місце в громаді веде людину до асиміляції. Отже, асиміляція — це явище негативне. Людина мусить зберегти свою національну ідентичність, щоб мати почуття історичної тягlosti; вона мусить сприйняти та зрозуміти своє минуле, щоб здорово розвиватися в майбутньому. Знання дає людині психічне та моральне здоров'я. Бо інакше людина неначе без пам'яті розгублено блукає в безособовому, самотньому світі модерної технології та байдужої маси. В рідній культурі людина знаходить вдоволення, почуття естетики та ту нитку, яка в'яже її з духом та минулим свого народу.

Не потрібно далі підтверджувати негативні

Зустріч члена управи СУЖК-у ред. М. Гавриша з представниками канадського уряду в Оттаві. Зліва направо: М. Гавриш, д-р С. Гайдаш — державний секретар у справах багатокультурності, М. Шарп — міністер закордонних справ, Р. Андраш — міністер іміграційних справ.

аспекти асиміляції та позитивні аспекти збереження національної ідентичності. Проблема не полягає в розрізнянні між інтеграцією і асиміляцією, а радше в тому, чи можна погодити нашу любов до України і її традицій з нашою любов'ю до канадської землі, на якій ми народилися, виростили та зазнали щастя і свободи. В своїй книжці *Батьки і діти*, довголітня пластика виховниця п. Антоніна Горохович пише:

Саме те, що Канада забезпечує спокійне і достатнє життя своїм багатонаціональним громадянам, що земля її багата, що політика коньюнктурна сприяє її розвиткові, це стимулює канадців шукати своєї ідентичності у мультикультуралізмі. Розвиток культурної самобутності українців у Канаді, пізнання і творення своеї культури, поміч Україні у змаганні за ідеал свободи, правди, добра, справедливості — все це здійснення вселюдських прямувань Канади, це вияв її ідентичності, її культури, це вклад українців для Канади.

Іншими словами п. Горохович твердить, що прагнення українського суспільства в Канаді не є відмінні від прагнень канадського загалу. Вона подає як мету українського виховання національно свідому людину, сильну характером і багату духом, почерпнутим із вселюдської культури.

За останні роки сповнилися думки п. Горохович, яка написала свою книжку в 1965 році. Королівська комісія у справах двомовності і двокультурності, так звана „Бі енд Бі комішн”, підтвердила, що Канада горда своєю різноманітністю. Цього року створено окремий департамент багатокультурності з бюджетом 10.6 мільйонів доларів. Урядова багатокультурна політика

має за завдання плекати толерантність, респект і взаємне визнання між людьми різного культурного нахилу. Ця політика відкидає однорідність як бажану соціальну мету тому, що це призвело б до нетolerантності і обмеженості.

У своєму звіті у справі багатокультурності прем'єр-міністер П'єр Трудо пише:

федеральний уряд... уважає, що канадський народ уже давно повинен був близче познайомитися з багатими традиціями різ-

них культур, які ми маємо в Канаді... Ця культурна різноманітність збагачує усіх канадців різними надбаннями цілого людства. Уряд уважає, що цю спадщину треба цінити й думає, що Канада втратила б багато, якщо б ми застосували методи асиміляції, примушуючи наших громадян занедбувати та забувати культури, які вони привезли з собою до нашої країни.

В дальшому описі урядової політики прем'єр Трудо підкреслює денатуралізацію і деперсоніфікацію людини в масовому суспільстві і поєднує почуття приналежності як основну людську потребу.

Етнічні лояльності не мусять і звичайно не перешкодять ширшим почуттям лояльності до суспільства і країни. Канадська ідентичність не буде підкопана багатокультурністю. Навпаки, уряд щиро вірить, що культурний плюралізм є суттєвою основою канадської ідентичності.

Отже, політика нашої вибраної країни сприятлива для нашого дальнього розвитку та навіть протиставиться асиміляції. Мусимо признати, що уряд багато нам допоміг тим, що визнав вартість індивідуальних культур Канади. Але уряд це визнав аж після більше ніж 70 років нашої присутності в Канаді! — хоча термін „канадська мозаїка” вперше з'явився ще в 1922 році.

Якщо уряд так прихильно ставиться до розвитку всіх етнічних груп, чому нам і далі загрожує проблема асиміляції? Процес асиміляції, почуття приналежності до канадського загалу чи почуття меншевартости не усуваються самим законодавством. Воля та енергія розвиватися мусять виринути з-поміж нашого українського суспільства. Підтвердження цінності та потреби зберегти нашу культурну спадщину не значить лише вміти танцювати українські танки, малювати писанки — це може зробити навіть кожний чужинець, який зацікавиться певною ділянкою нашої культури. Розвиток української культури в Канаді мусить означати відновлення почуття самовартості, гордості зі своєї культурної історичної спадщини — гордість, яка виявляється у вживанні української мови при кожній нагоді, у збереженні українських традицій, імен, прізвищ.

Королівська комісія „Бі анд Бі” підтверджує те, що мова може існувати і розвиватися тільки тоді, коли вона є широко вживана. Вдома та в школах вчать українську мову, але, якщо нема ідеалу, стремління та охоти вживати цю мову, вона пропаде. Королівська комісія підтверджує нерозлучний зв'язок між мовою і культурою: „Мова — це ключ до культури; без мови культура не може існувати.” Гасло цього з'їзду є „Створімо на канадській землі український культурно-мовний резерват”. І в цьому кличі мова і культура нерозлучні.

Щоб мова розвивалася, вона мусить бути жива. Не можна втримати мову на одному рівні, не допускаючи ніяких змін чи додатків, бо приклад долі ціцеронівської латини доказує, що припинення розвитку мови веде до її загибелі. На жаль, допливу нових емігрантів з України, які б доповнили наше населення, вплинули на його характер та розвинули його мову немає. Значить, природного динамізму в мові нема. Ми мусимо цей динамізм витворити тут філологічними студіями та обережним читанням матеріалів з України.

Вигода, віддалъ, матеріальні здобутки затуманюють нас і ми часто забуваємо про наше непевне становище, як і також про запеклу боротьбу інтелектуалістів в Україні. Питання асиміляції часто виявляється ще більше загрозливим. Ми провадимо боротьбу на різних фронтах, а найгрізніший фронт — це фронт байдужості.

Як ми можемо діяти проти байдужості? Мені здається, що тільки мовою. Через знання мови людина пізнає літературу, в якій не лише записані скарби народу, але також, в якій віддзеркалено дійсна душа народу. Коли людина добре обізнана з мовою, їй відкривається світ поезії, театру, преси. Така людина тоді не може бути байдужою до своєї культури, до збереження своєї ідентичності. Вивчення мови не досить — треба постійно вживати цю мову. Тому долучення різних англомовних додатків до української преси є негативним явищем.

Мені не потрібно вас, письменників, переконувати у великому впливі друкованого слова. Нема сумніву, що література — це основний виховний засіб кожної нації. В українському суспільстві діти вивчають літературу в школі. Але навіть у школі вони часто не переборю-

ють свою нехіть до української книжки. На це є багато причин. По-перше, їхнє знання мови недостатнє. По-друге, зміст і тематика деяких творів часто занадто відчужені від сучасного життя у діаспорі. Потреба літератури для доростаючої молоді безконечна. Дитина прагне фантазії та пригод; якщо вона цього не знаходить в українській книжці, вона піде до англійської. А коли юнак відвідає від читання українських книжок, то не тільки його мова занепадає, але також і його поняття та відчуття дужу народу.

Здається, що я вже далеко відійшла від своєї теми, але я хотіла спершу зазначити потребу праці в громаді, яка б ішла поруч праці канадського загалу.

Що таке інтеграція? Соціолог Бернард Майо пише, що інтеграція — це єдність в різноманітності, тоді коли асиміляція — це єдність в однорідності. Професор соціології Йосиф Кейдж пише, що інтеграція — це постійний, динамічний процес, через який нові громадяни стають активними учасниками економічного, суспільного, культурного і духового життя вибраної країни поселення. Які ж наслідки такої дефініції інтеграції? З боку емігрантів це значить, що емігрант мусить приїхати до нової країни приготований пристосуватись до нового фізичного та психологічного оточення. З боку громадян вибраної країни це значить доброзичливість та зrozуміння у сприйманні нових імігрантів. Уряд має обов'язок створити гостинну атмосферу в державі. Отже, інтеграція — це двобічний процес, який вимагає терпеливості та готовності до змін не тільки з боку імігрантів, але також з боку вибраної країни.

У 40-их та 50-их роках канадський уряд дуже мало зробив, щоб імігрантам улегшити перехід від старого до нового життя. Атмосфера була непривітна; на нових поселенців дивилися як на нижчу клясу людей. Щойно в 60-их роках, в часах Діфенбейкера, перший українець та навіть перший індіянин увійшли до сенату. Щойно тоді вплив соціальних наук показався у вирозумінні та в старанні інтегрувати та помагати новим поселенцям. З ними прийшло зрозуміння та шанування чужих культур, наук та здібностей. Дотепер асиміляція або сегрегація були єдиними політичними напрямами уряду. На Заході, де уряд послю-

вав цілі групи в одній окрузі в так званому „блок сетелмент” мимоволі виникла політика сегрегації. Так ісландці, меноніти та українці жили в окремих округах, мало знаючи один про одного. В містах та загально, де було якесь англомовне населення,уважалося, що асиміляція — це цілком природний та побажаний процес. Правдиве поняття інтеграції прийшло щойно після еміграційної хвилі після Другої світової війни, яка виявилася інтелігентною групою високоосвічених людей. Ця іміграційна хвиля змінила думку багатьох англофілів, які до того часу вірили, що європейські імігранти, головно слов'яни, — це неписьменні, темні люди.

У стислому зрозумінні процесу асиміляції, канадський уряд виконав свої „обов'язки” що-йно з прийняттям політики багатокультурності в 60-их роках. Цією політикою уряд виявив свою прихильність до населення не-канадського походження. Дійсна інтеграція починається лише у такій сприятливій атмосфері. Дотепер відбувалася постійна культурна інтеграція, але не було структуральної інтеграції, — цебто імігранти не увійшли в про-

відні організації чи клітини канадського життя. Через цей процес етнічні групи зміцніли, бо провідні люди, не знаходячи сповнення своїх запотребовань та амбіцій в англомовному середовищі, повернулися назад і осталися в своїй етнічній громаді. Це було негативним явищем для Канади тим, що провідні кола не могли віддзеркалити дійсних потребного населення. Етнічні групи тоді були не тільки не зарепрезентовані, але були мало зрозумілі урядові. З цього, очевидно, виринали різні проблеми.

Сьогодні, здається, є дуже сприятливий ґрунт для дійсної інтеграції. Зного боку уряд сповняє свої обов'язки. З боку етнічних груп, головно українців, здається, є охota брати участь в ділових органах канадського життя. Ми мусимо погодитись, що ми живемо в Канаді, а не в Україні. З прийняттям цього факту виникають різні наслідки. По-перше, мусимо різними способами постійно інформувати канадців про українців у Канаді та про їхню діяльність і про українців в Україні. По-друге, мусимо повністю включитися в канадське життя, — щоб тим краще інформувати інших про

Щирі поздоровлення

від

WINZEN REAL ESTATE Limited

Suite 1004

8 King Street East, Toronto, Ont.

тел. 863-0071

BROKERS IN:

industrial

commercial &

investment

properties

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПОМІЧ

Братсько-Допомогова Організація

Має 15 родів модерних різномінних клас життєвого забезпечення: забезпечення на ціле життя, забезпечення до 65 років життя, забезпечення на 20 років. Вивінане забезпечення після 15 і 20 років платності і в 65-му році життя. Спеціальне ощадностеве забезпечення оплачуване впродовж 20 років і Стіпендійна грамота для дітей і молоді оплачувана до 18 років життя, фамілійне забезпечення, ацидентове, термінове, забезпечення платника грамот молітніх, подвійне забезпечення тощо.

Помірковані рати членських вкладок і високий зворот дивіденду.

Пишіть або телефонуйте:

UKRAINIAN NATIONAL AID ASSOCIATION OF AMERICA

HEAD OFFICE:
527 Second Avenue
Pittsburg, PA. 15219
U.S.A.
Telephone: 261-2807

CANADIAN OFFICE:
83 Christie St.
Toronto 174, Ontario
Canada
Telephone: 533-0244
537-2007

нас і щоб осягнути цілі, які нам потрібні. Ми повинні мати не лише українців радних, але також українців у провідних колах „Борд оф еджокейшен”, який відповідає за долю наших наймолодших. Ми повинні більше цікавитися своєю округою чи своїм містом, щоб довести, що українці не є групою з вузьким, самолюбним зацікавленням, а навпаки, — діловою, провідною групою, яка шанує і цікавиться своєю вибраною країною і своею батьківщиною та її долею.

Ми живемо в плюралістичному суспільстві, де відносини між групами додають стимулу і динамізму до розвитку наших культур. Найчастіше вживаний символ канадського багатокультурного населення — це мозаїка. Але, підкреслює соціолог Єлісавета Вангенгайм, ніяка мозаїка не зображує виразного образу, якщо поодинокі камінчики різних кольорів не мають будь-якого відношення один до одного. В Канаді кожна етнічна група зацікавлена лише сама собою. Коли прийшлося рішуче виступити проти недостатніх дослідів та заключень Королівської Комісії „Бі анд Бі” про етнічні групи, то було дуже тяжко з'єднати всі голоси етнічних груп та звернути їх в один напрям. Після довгих літ сегрегованої праці етнічні групи не звикли до співпраці. Щойно останніми роками відбулися майже історичні події, коли українці співпрацювали з жидами в організації та провадженні маніфестації проти Косигіна та коли українці влаштували концерти спільно з французами. Така співпраця та об'єднаний фронт всіх етнічних груп конче потрібні. Скільки концертів, виставок, вистав у нас відбувається? А хто знає про це, крім членів української громади? Місто Торонто є дійсно інтернаціональне місто, але, на жаль, мало хто з цього користає.

Мені здається, що дуже ефективний спосіб протидіяти асиміляції — це бути прийнятими в англомовній громаді. Надзвичайно позитивний крок зроблено в цьому напрямку, коли впроваджено українську мову в середніх школах та університетах. Тепер всі канадці мають нагоду вивчати українську мову та літературу — а пізнання мови та літератури поширює зрозуміння та пошану до нашої нації. Дитина не встидається своєї мови та культури, коли вона знає, що ця мова прийнята канадським

загалом та що цю мову вивчають і шанують інші народи. Дуже важливо, щоб батьки знали українську мову — тим вони підвищують свій авторитет в очах дітей, бо дитина бачить, що батьки знають обидві мови, але все ж таки вирішили вдома говорити своєю, українською мовою.

В розмові про інтеграцію, про з'єднання старого і нового, чужого і рідного, не треба нам далеко шукати живого прикладу. Квебекські французи зближені до українців не лише краєю літератури, але пережиттям тих самих асиміляційних процесів.

У своїй книжці *Криза Квебеку в 1914-18 роках* історик Єлісавета Армстронг пише так:

Для французького канадця основна річ є його „канадянізм”. Він є „бритиш сайджект” і він є нащадок французів. Він гордий за своє походження і свою древню культуру, але одночасно він вірний своїм новішим прив'язанням. Але це все є малозначним перед фактом, що він є в першу міру і завжди буде „ун Канадье”... В розмові про канадського француза ніколи не можна дозволити собі забути, що він більше, ніж будь-який інший громадянин північної Америки тісно зв'язаний з країною свого походження. Через цю причину більше, ніж будь-яку іншу, французька Канада стала найкращим прикладом успішного, пасивного протиставлення англосаксонській асиміляції на американському континенті, і сьогодні вона є „національністю” серед націй.

Французька Канада, як і більшість нових націй, які європейці заснували на нових землях, є дивна суміш старого і нового... Але зі старого і нового виросли нові люди — не цілком французи і не цілком канадці, але і одне і друге.

Отже, інтеграція значить вивчати чужу мову та сприймати чужу культуру, але не втратити своєї мови та своїх традицій, а навпаки, — вносити щось свого в цю загальну канадську культуру. Мабуть найкоротшу та найбільше цитовану дефініцію інтеграції подав не історик чи соціолог, але поет-велетень Тарас Шевченко:

„Чужого научайтесь, своего не цурайтесь”.

ВІД МОРЯ ДО МОРЯ

**BRAMALEA CONSOLIDATED DEVELOPMENTS
LTD.**

Велике „В” запорука

кращих домів

ЦЯ ГІГАНТСЬКА ФІРМА І ЦЬОГО РОКУ ЗЛОЖИЛА
НА ПОТРЕБИ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ КАНАДИ

\$ 1,000.00

SULLIVAN HOMES
CUSTOM and PRODUCTION

797 DON MILLS ROAD   SUITE 1400
DON MILLS   ONTARIO   M3C 1V2
TEL. 249-0411

ВЕЛИКА БУДІВЕЛЬНА ФІРМА В ТОРОНТО
Й ОКОЛИЦІ ЖЕРТВУВАЛА НА ПРАЦЮ
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ
КАНАДИ

\$ 1,000.00

МОЛОДІЖНА СЕКЦІЯ СУЖК

Заслужено може гордитися Спілка Українських Журналістів Канади своїм, так би мовити, надбанням, а в наших обставинах, я б додав, великим надбанням — організуванням молодіжної секції. Бо коли часто-густо ми говоримо про нашу „землю”, „проблему молоді”, а говоримо про це залюбки всюди: в церквах, організаціях, установах, товариствах, якось, на жаль, не завжди бачимо конкретні заходи й наслідки. Управа СУЖК аж ніяк не хоче сказати цим, що вона зробила якесь „новітне чудо”, хоч з гордістю може підкореслити, що при постійній увазі до молодих адептів пера та цим зацікавлених, вдалося їй завдяки ініціативі молодої журналістки п-и Ірини Макарик організувати молодіжну секцію, яка на сьогодні

нараховує понад двадцять молодих і багатонаційних журналістів. З якою охогою і запалом приступила до праці ця секція, можуть сказати всі наші редакції, які систематично одержують папки матеріалів — статті, писані часто доброю українською мовою. Майже всі газети і журнали поміщують їх на своїх сторінках, чим підкореслюють їхню вартість. А коли б ми скотіли зробити належну оцінку праць наших молодих авторів, враховуючи різноманітність їхньої тематики, ми з приемністю ствердили б, що вони справді добри. Безперечно, що будемо шукати між ними сильніших, кращих, цікавіших, але це нормальне явище. Однак тяжко було б вирізнати і підкореслити, котрі з них є тими чи іншими, всі вони добри

Управа Спілки Українських Журналістів Канади 1973. Сидять зліва направо: А. Івахнюк, заступник голови, Н. Ріпецький, голова, І. Макарик, заступник голови і голова Молодіжної секції, В. Дідюк, касир, О. Тарнавський, член. Стоять: Д. Заяць, член, М. Гавриш, член Контрольної комісії, І. Боднарчук, член, М. Липовецький, член Контрольної комісії, Х. Туркевич, член, О. Дем'янчук, член, Б. Колос, референт Молодіжної секції. Бракує: о. митрат П. Хомин, почесний голова, Х. Сеньків, секретар, О. Матла, голова Контрольної комісії.

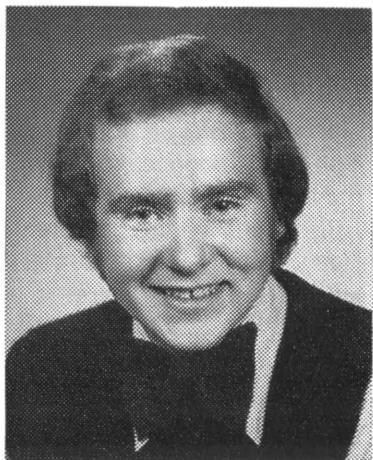
Фото: С. Левцун.

і цікаві тематикою. У наших молодих в першу чергу бачимо ентузіазм, охоту і прямо запал до праці. З свого боку управа СУЖК робить, що тільки в її силі, щоб молодіжну секцію розвивати так, щоб з її рядів вийшло як найбільше надійної журналістичної зміни. Ми вже бачимо, що хоч може і скромні журналістичні стипендії СУЖК у минулому році двом адептам журналістики (по 500 дол.) п-ам Ірині Макарик і Ганнусі Грицик цілком вигравдалися. З таким переконанням підходить управа СУЖК також до видання всіх друкованих статей, зібраних в одній книзі. Радіючи нашим організаційним надбанням, хочемо чітко підкреслити, що молодіжна секція при СУЖК — це не тільки наша справа, це велика і конечна справа цілої нашої спільноти, на моральну, а як треба і матеріальну допомогу, якої чекають наші молоді. Однак, як перший і святий обов'язок підтримати цю справу мусять наші видавництва-редакції, бо побіч загально-громадського українського інтересу, це справа їхнього далішого існування. Всі добре знаємо, що наші еміграційні обставини часто-густо аж ніяк не сприяють справам, які для нас можуть бути справами першої ваги, бо належна зміна, зокрема у ділянці нашої журналістики — це просто справа „бути чи не бути”. На жаль, часто-густо побіч „святочних заяв”, „закликів”, „турбот” за нашу зміну, ми не завжди помічаємо досить ентузіазму у належній розв'язці проблеми. Справді цим ми не хочемо узагальнювати одної сторони чи ідеалізувати другої, бо немає їхньої „молодих” і нашої „старших” справи, а є одна українська цілість, важлива і для нас і для них. І слушно сказав хтось з молодих на одному із засідань, що „немає старих і молодих”, а ми всі члени організації, тоді, коли хтось із старших все підкреслював „ми, старші і вони молоді!”. Бо це таке ясне і самозрозуміле, що в житті спільнот і їхніх організацій завжди були старші і молодші. Отже, молоді ясно і недвозначно підкреслюють, що вони не роблять нікому жодної послуги чи приемності, але як цілком національно і громадсько дозрілі люди включаються до активної суспільно-громадської праці для добра своєї спільноти. З такою метою постала і наша молодіжна секція СУЖК. Постала вона не на втіху і гордість для нас, постала вона для пра-

ці на відтинку, який уважає дуже важливим і конечним чинником у житті нашого загалу. Було б однак хибним із нашого боку думати, що раз вони дорослі організувались, то хай дають собі раду, а деято додає: „так як колись ми собі давали раду!” Так як обов'язок кожного батька і матері дбати за найкраще виховання своїх дітей, так обов'язок спільноти — дбати за найкращу підготовку належної зміни у кожній ділянці її життя. І не треба тут чогось надзвичайного. Треба тільки належного зрозуміння і правильного підходу для праці кожної молодої людини. Всі ми були колись молодими. Чи і всі ми не були колись початковими журналістами, і добре ще, напевно, пам'ятаємо, з яким настроем і трепетом душі очікували ми газети чи журналі, в яких були надруковані наші рядки. Як радісно й весело ми їх споглядали-перечитували, а в душі зроджувалось ще більше бажання і охота! Цього самого зрозуміння і підтримки очікують від нас і наші молоді. Тому не тільки на словах, але й на ділі підтримаймо нашу молодь, доводячи їм, що хочемо бачити їх між нами, хочемо, щоб вони перебирали наші надбання та збільшували і поширювали їх. Тому дуже просимо всі редакції ставитися з увагою до надісланих молодіжною секцією матеріалів, висловлюючись у формі зауваг, порад чи навіть доброзичливої критики. Наші молоді краще її сприймають, ніж ми, старші. Всі члени молодіжної секції чекають цього. Вони часто говорять: чому нікто із старших нічого не каже? Добре чи зле ми робимо? Просять вони деколи прийти до них — треба конечно це зробити! Почувши наше слово заохоти, поради, вони напевно використають його з вдячністю. Управа СУЖК і надалі буде звертати належну увагу і давати всю можливу моральну і матеріальную підтримку нашим молодим з глибоким переконанням у добром виконанні своїх організаційних завдань у належній підготовці нашої зміни. СУЖК як об'єднання всіх працівників пера, зокрема редакторів, які на сторінках нашої української преси формують громадську думку, повинен доджити всіх старань і епливів, щоб наша спільна громадська думка, „проблеми молоді”, доросту, зміни осітально набрали конкретних напрямків, як це є у нашему випадку. Якби всі наші церковні,

ЖУРНАЛІСТ

Кожна професійна спільнота повинна мати свій журнал. Не для того, щоб себе в ньому хвалити чи ганити, а на те, щоб люди даної групи і професії мали де висловлювати взаємно свої думки і розглядати та „роztрясати” проблеми, які спеціяльно цікавлять саме їх, і не є аж такими важливими для загалу. Тут, на чужині, ми не маємо своїх інституцій, де науковці і професійні працівники збирали б про всіх і про все документи й матеріали. Ми це мусимо робити самі, для себе і для того, щоб майбутні історики і науковці мали звідки довідатися про нас і мали звідки виловлювати те, що загубилося подорожі з „сьогодні” до

Богдан Колос — студент журналістики в Лондоні, Онтаріо — одержав стипендію СУЖК у розмірі 500 доларів.

суспільно-громадські, а навіть політичні сектори змогли належно оформити у себе „молодіжні секції”, ми сміло і з великим вдоволенням могли б сказати, що „слава не пропала”, а ми гідно й достойно виконуємо свої завдання щодо наших спільнот у розсіянні сущих та цілого українського народу, який у тяжких обставинах тотального московського поневолення бореться і напевно переможе.

„завтра”. Наприклад, „Слово”, „Терем”, „Нотатки з мистецтва” — є зразками саме такого роду публікацій. Треба признати, що всі вони на високому рівні (особливо гарне враження справляють „Нотатки з мистецтва”) і разом з „Журналістом” будуть колись величезною довідковою скарбницею. Вже тепер вони є джерелом багатьох інформацій, і при тому не наганяють ні на кого сну — це та приемна лекція, яка не „забиває” часу, а тільки наповняє його новими знаннями і різноманітними емоціями. Читач знайомиться ближче, розуміє ясніше, чому той чи інший мистець, письменник, журналіст, сягнув своїм духом до тих чи інших меж і виклав на папері або канві те, що в дану хвилину турбувало його чи смутлио решту людей.

Найкращі сучасні газети, незалежно від їхньої мови і країни, в якій вони з’являються, є своєрідним кошиком, до якого перевтомлені, завжди заклопотані редактори скидають інтелігентність, теорії, роздумування, припущення, цитати, красномовність, помпезність, оголошення, статистики, приписи, правду, неправду, які забирають багато часу, брудять руки і тільки хронічного читача спонукують прочитати все „від дошки до дошки”. Назагал — кожний читає переважно те, що його особисто цікавить. А тому, що багато людей зацікавлені якраз світом преси і тими, що той світ творять, — виринула потреба дати їм відповідну літературу, створену відповідальними, знаними людьми, щоб ту цікавість задовольнити.

І так — дійшло до „Журналіста”.

Недавно в Торонто відбувся з’їзд письменників і поетів, членів „Слова”. Багато з них одночасно є і членами Спілки Українських Журналістів, так що хвилинами здавалося, ніби ви знаходитесь між журналістами, а тоді, раптом приходило усвідомлення — ні, ви рішуче НЕ між членами ДЕСЯТОЇ МУЗИ (в грецькій мітології було дев’ять муз. Преса — десята муза наших часів).

І от виринає питання: яка ж різниця між

письменником і журналістом? У нас, українців, журналіст — все ще дивне, не з'ясоване явище. Журналіст — це істота, яка збирає новини, редактує їх, видає, яка працює кореспондентом, критиком або репортером для газети чи журнала. Журналістичне писання мусить бути дуже стисле, і через те дехто має тенденцію писати сухо, без уяви. Але журналістичне писання може бути теж і справжньою літературою. Це залежить від таланту автора.

Письменник може писати ліричні оповідання, сентиментальні спогади, ніжні новелі, щоденники і ніколи не переступати межі між минулим та сучасним, або переступати її тільки час від часу з потоком сліз. Журналіст — не сміє стояти тільки на одному боці Рубікону. Він мусить його переступати. Алегорії, байки і взяті з повітря історії не можуть бути стравою для його машинки до писання. Письменник може дозволити собі писати і непотрібні речі, і не конечні, і навіть нецікаві, а журналіст мусить писати про конечні, пекучі справи і на теми, які давали б читачеві зasadниче зrozуміння якоїсь ситуації. Письменник вводить нас у світ, у якому ми не можемо чи не могли бути, а журналіст розкриває нам світ, у якому ми мусимо жити і давати собі раду. Ібсен: „Писати — це бути суддею самого себе. Письменники, можливо, якраз це і роблять: вони судять і важать, міряють і розглядають різних людей, якими вони і їхнє „Я” колись були”. Журналіст знову ж має заповнити сторінки різними відомостями, але подати їх так, щоб кожному хотілося їх прочитати. Бо читання — це не обов'язок. Люди мають читати з доброї волі, а не під батогом.

Журналіст може бути і поетом. Але не таким, який змальовує мріяки, зорі, хвилі, пару, фатаморгани, а таким, який описує, що він бачить, і неначе б те, що він бачить — ніхто інший ще не описав. Журналіст мусить висловлювати без страху погляди на світ, життя, події, він повинен мати вигострену, чутливу спостережливість і дар перетворювати все, чого він торкнеться у хвилюючу історію, в якій правдиві люди, правдиві події, факти, відомості були б головними темами. Журналіст не може допустити, щоб його писання натяняло сон, читачі і черенки нудилися, а все кругом позіхало. „Говори, що ти думаєш сьогодні, сло-

вами твердими, гострими, неначе кулі, а завтра — говори, що ти думаєш про завтра, теж гострими, твердими словами, мов кулі, навіть, коли це буде суперечити всьому, що ти сказав учора!” (Емерсон).

Одною з специфічних рис журналістичного фаху є те, що журналіст входить у чиесь життя на кілька днів або кілька годин, а після того це життя відпливає, мов хвиля від берега. Журналіст зустрічає людей, нав'язує приязні стосунки, проводить інтерв'ю, вислуховує не раз секрети, не раз скарги, колючки, проблеми, а тоді — раптом усе уривається, і він починає нову працю, нові справи. І знов: „Як білі квіти, виростають дні, і відпливають, кинуті у воду” (Л. Ліман).

Журналіст мусить мати абсолютне, щире, безпосереднє ставлення до людей і зауважи мати на увазі те, що людей цікавить безпосередньо, близько, інтимно. Він не сміє ігнорувати безпосередньої присутності сучасного моменту і затымарювати його силуетами минулого чи кидати недійсні передбачення на майбутнє, збудовані з тривіальних фраз (фраз, з яких збудовані, звичайно, реферати на патріотичних святах, бенкетах, з'їздах...)

Безпосереднє, здорове (не „стародівично-emoційне”!) ставлення до сучасної хвилини і до подій у минулому — це головний складник доброго журналіста. І ці моменти журналіст мусить розглядами з льоту птаха, а не близького, обмеженого кругозору, в якому атмосфера наснажена гострими, неопанованими емоціями чи тупоголовістю. Що холоднокровніше, справедливіше і правдивіше журналіст зможе з'ясувати кожне явище, сцену, подію, то цінніші його дописи, тим зичливіше його сприймають читачі навіть протилежних переконань.

Українським журналістам багато тяжче знаходити дорогу і виявляти свою індивідуальність на полі Десятої Музи, бо наша преса не побудована на гіпер-умілозбудованій, добрій, продуктивній машинерії. Наш журналіст мусить вічно маневрувати між недостатками, недоліками, браками, мусить не раз битися головою об мур, стискати зуби, здвигати племітма, ставати на голову, щоб утриматися на поверхні газети, яка, наче той кум, що втратив сили, вічно спускається на дно...

Якось на весіллі обступили мене різні „доброзичливці” і представники мистецьких та громадських груп, а один з них каже: „Ви, журналісти, холера би вас взяла, ніколи не прийдете там, де вас хотіли би бачити, чи там, де вас дійсно треба, щоб написати допис або порядну рецензію. Ви поробилися великими панами!” З особистої практики скажу, що ми, журналісти, ані „великі пани”, ані „великі риби”, і „холера нас не має чого брати”, бо наша праця — праця повна особистої посвяти, а не стандартне виконування стандартних обов’язків. Наші газети не мають до розпорядження армії журналістів чи легіонів репортерів. Звичайно вся відповідальність лежить на двох-трьох особах, а решту доповнюють принагідні дописувачі, що пишуть даром або за 5—10 доларів, які дістають на Різдво і на Великдень! Я ще не збагнула, чи така ситуація існує тому, що люди, від яких залежить газета скромні або обмежені, чи вони дійсно не мають грошових ресурсів? Пригадую, колись у Польщі пожежники працювали безкоштовно, бо їхній трудуважався чимось на зразок джентлменського обов’язку і почестю. Тут пожежники — одна

з найкраще платних професій. Між українцями ж мистці, актори, журналісти мусять, як колись пожежники, бути шляхетними добровільцями і червоніти та скромно опускати очі, як тільки зайде мова про винагороду. Треба признати, що українські журналісти — найбільш недоплачені індивідууми, але вони теж найбільш наполегливі вперті істоти, які за гроші і без грошей працюють, пишуть, заповнюють сторінки газет і журналів. Поліпшиши долю журналістів — добре гасло для тих, які горять запалом боротися, а не знають, за що. Якщо ми хочемо мати молоді „пера”, мусимо поліпшити стан журналістів і подбати, щоб видавництва, редакції, акціонери мали більше пошани до журналістів. Якщо світ повинен належати нам, ми не можемо допустити, щоб ті, які своїм словом триматимуть світ живим, — жили окружинами з великого столу.

Ага, я ще забула зауважити, що між журналістами, як зрештою і між письменниками, завжди знайдеться хтось, хто mrіє про воду, яку він хотів би обернути на слова, слова, висмажені на мозку, запакованому в бляшанку! Але — на це нема ради.

BLOOR TRAVEL AGENCY

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ

1190 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

ТЕЛ. 535-2135

СПОНЗОРУЄ НАГОРОДУ

ДЛЯ КРАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ І РАДІО 1974

„ПОДОРОЖ НА КАРАЇБСЬКІ ОСТРОВИ”

Щирі побажання

від

QUINTUS REAL ESTATE, INC.

2nd Floor

WATERLOO SQUARE, WATERLOO, ONTARIO

тел. (519) 744-4422

Спеціалісти купна-продажу реальностей.

Industrial — Commercial — Residential —

Land development — Financing

Ми активні в цілій провінції Онтаріо.

Вітаємо СУЖК з успіхами

Prom-Bank Investments Ltd.

4609 BURGOYNE ST.

MISSISSAUGA, ONT.

тел. 625-2171

Щирий привіт —

S. WINIKLER

Real Estate Broker

P.O. BOX 1535

GRAVENHURST, ONT

Побажання від

Swansea I.G.A.

2295 BLOOR ST. WEST

North Clair I.G.A.

1094 ST. CLAIR AVE. WEST

Cowan I.G.A.

1304 KING ST. WEST

Roncesvalles I.G.A.

413 RONCESVALLES AVE.
TORONTO, ONTARIO

П. БОЖИК і С. СТАНЬКО
власники

КНИЖКА І ГАЗЕТА – МІРИЛО КУЛЬТУРИ НАРОДУ

Колись на наших рідних українських землях було увійшло в традицію культурно-освітньої праці, веденої пляново продовж цілого року, що вже у перших днях місяця жовтня цю працю посилювано й поглиблювано, надаючи їй жвавішого темпу і ширшого розмаху... Тим наче підготовлялось широкий загал до довгих зимових місяців, коли він матиме змогу присвятити більше часу й уваги двом засадничим елементам культурно-освітньої роботи: книжці й газеті. Відомо ж, що всі культурно-освітні товариства й організації та їхні працівники йдуть у народ з цими двома наймогутнішими засобами: доброю книжкою і газетою. Саме цим двом засобам наших змагань на фронті боротьби за національну свідомість присвячувано в нас у місяці жовтні окрему увагу з метою найбільшого їх поширення. Місяць жовтень зробився місяцем української книжки й газети. Так було колись у нас. Але чи є воно так тепер? Справді, скаже дехто, живемо у відмінних обставинах. Книжку і газету заступають нам тут радіо і телевізія. Читати немає часу. Якщо однак прийняти тезу, що замінити книжки і газети не можна нічим, буде правою, що ми живемо у відмінних обставинах, але під кожним оглядом далеко корисніших, якщо брати нас як свідому свого завдання спільноту. Однак, коли приглянутись до дійсності, насуваються чорні й невеселі думки. Там, у поневоленій Україні, на згадицях і руїні наших доцьогочасних національно-культурних надбань: видавництв, бібліотек, музеїв, архівів, насаджують чужі, нам ворожі й отруйні, хоч часто і українською мовою написані книжки й газети. А тут — у вільному світі, у матеріальних достатках, без страху конфіскування і перекручень, бачимо чимраз менше зацікавлення, а то й повну байдужість великої частини нашої спільноти до рідної преси, а ще гірше до книжки. Є громадяни, а то й товариства, організації чи установи, які української книжки й газети майже не купують. Тяжко знайти сьогодні пересічну організацію,

у річному бюджеті якої заплановано хоч би і скромну суму на купівлю книжок, а також знайдено місце для поширення чи зорганізування бібліотеки. Діти при такому стані речей, як правило, української книжки не читають. Хоч часто у прекрасній комфорtabельній хаті є ніби і бібліотека, а шафа завалена переважно грубими томами чужих енциклопедій, але служить вона більше для прикраси, ніж корисного вжитку. Знайти між ними українську книжку часто досить тяжко. Діти отруюють свої молоді душі чужими аморальними „коміксами”. Багато „виправдує” себе тим, що, мовляв, діти не мають чого читати, бо у нас не видається добрих книжок. Вони не хочуть бачити, що багато видавництв не можуть розпродати навіть невеликого накладу добрих книжок, а склад Об'єднання Працівників Дитячої Літератури роками видає прекрасні книжки, для дітей і молоді, які, на жаль, притпадають порохом. Безперечно, що це тільки звичайний викрут та самозаспокоєння. Чимраз менше читачів нашої преси, чимраз менше зацікавлення українською книжкою, тому багато готових рукописів, часто конче потрібних, лежать — хто і для кого буде їх друкувати? І снов порівняння: тут маємо великі можливості, там нищення і русифікація, тут байдужість і занедбання! Такий стан — це справжнє національне лихо, з якого так чи інакше наша спільнота тут у країнах нашого поселення мусить вийти. Добре українське друковане слово — необхідність для українців. Ми велика і вільна та, здавалось би, добре організована і свідома українська спільнота, ніяк не можемо допустити до того, щоб скарби „глибин мудрості” пропадали через нашу неувагу і байдужість. Великий Шевченко закликав: — „Учітесь, брати мої, думайте, читайте!”, або Франкове:

Книги — морська глибина,
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивній перли виносить”.

Панове!

В залученні чек на цілі Спілки Українських Журналістів Канади зі щирим побажанням успіхів в культивуванні і розвитку української і загально слов'янської культури і традиції у нашій спільній Канаді.

Єжи Юралевіч
(Джордон)
ROYAL YORK PLAZA

Успіхів у праці
Спілці Українських Журналістів Канади

бажає

**SAFE-WAY CONSTRUCTION
Co. Ltd.**

566 Queen Street West
Торонто, Онт.

Тел. 364-1643

Українських Журналістів Канади

вітає

ІРИНА МАЛИЦЬКА

власниця

DONUT HOUSE

764-QUEEN ST. WEST
TORONTO, ONTARIO

тел. 363-5211

Щирі побажання шле

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

"THE FUTURE BAKERY"

735 QUEEN ST. WEST, TORONTO, ONT.
Tel. 368-4235

*Випікає найкращий хліб і різне домашнє
печиво.*

— Достава до крамниць і домів —

Вже тоді великий геній нашого народу дав нам немов другий заповіт: Брати мої, українці, вчітесь! Читайте книжки, читайте все, навіть і чуже — але українське друковане слово читайте в першу чергу, бо воно, і тільки воно, принесе вам і нашому народові користь. А Франко, підкреслюючи це своєю прегарною парадфразою про культ книги, немов вливав у душу нашу любов до українського друкованого слова — до української книжки. Тому найвища пора змінити нашу настанову. Читаймо і думаймо над прочитаним, вдумуймось у кожне слово, бо там знайдемо все, чого тільки знайти забажаємо. Цих духових і національних цінностей ніхто ніде і ніколи нічим нам не заступить. Пам'ятаймо, що шлях до знання, до кращого майбутнього — це шлях через друковане слово. Мірило культури народу — це число видрукуваних і прочитаних книжок, це добра і поширенна преса! Коли ж ми знову при нашій пресі, звернім на неї більшу увагу. Чимраз більше зачинає вона занепадати. Причин цьому багато. Брак читачів, але ще більший брак журналістичного доросту. Брак фінансових засобів їде в парі з попередніми проблемами. Спілки Українських Журналістів в Америці і Канаді докладають усіх старань і заходів, щоб ситуацію поправити. Український Народний Союз призначив чотири повні журналістичні стипендії — але це

стану не покращує, бо мусять приходити поліпшення в цілому аспекті нашого збірного життя. Моральна і матеріальна допомога мусить прийти з низів. Тому, пам'ятаючи це, звернімо увагу на нашу рідну українську пресу, збільшим датки на розбудову і видавничі фонди, а, найважливіше, купуймо, передплачуємо та поширюємо кожне, хоч би найменше видання, очевидно видання, що не йде відріз з інтересами нашої спільноти тут та українського народу — там. Всі ці видання мають і будуть мати ще більше значення для відбудови знищеної Батьківщини, для всіх нас і прийдешніх поколінь. Тому, „хто живий, вставай” — бери українську книжку і газету та йди в народ, щоб належно виконати свій святий національний обов’язок перед Богом і Батьківчиною. Повернімо традицію місяця жовтня та присвятім його розбудові і поширенню українського друкованого слова! Зарівняйте прізву, що її створили минулі роки, щоб надробити втрачене й занедбане, поклавши підвалини під нове й краще. У переведенні мобілізуючої акції не сміє бракувати нікого! Наші матеріальні надбання мусять допомогти нам вдергати надбання моральні, які є підставою і мірилом нашої національної культури, що у вільних обставинах мусить заступити гнану і переслідувану культуру в поневоленій Україні.

СЕМІНАРИ СУЖК

У Києві кажуть, що на Заході українська мова підпадає під інспіратором англійської. На Заході кажуть, що мова в Україні русифікується.

Молодіжна секція Спілки Українських Журналістів Канади (СУЖК) працює над тим, щоб уdosконалити свої знання української літературної мови. Від початку червня секція відбула вже п'ять мовознавчих семінарів під проводом панства А. і М. Гавришів, інж. А. Івахнюка та проф. Манастирського.

Семінари, які відбуваються в приміщенні Гарт Гавс при Торонтському університеті, мають на меті закріпити знання української мови в молодих журналістів та заохочити їх до дальших студій.

Під час семінарів учасники читають непоправлені статті і разом в мовознавцями обговорюють наголоси, пунктацію, лексику та стилістику.

Семінари не нудні, бо деякі звороти та тонкощі української мови не раз викликають сміх. Довідались ми, наприклад, що курка „кудакає”, заки знese яице, а „кудкудакає”, коли його вже знесла. Розумімо теж неправильність вислову „мильні поняття”, коли насправді мали на думці „помилкові поняття”.

Молодіжна секція СУЖК має на меті продовжувати ці семінари й далі та плекати правильну українську мову.

Слава українським журналістам!

Привіт

WEST ARKA

2282 BLOOR STREET WEST

тел. 762-8751

Торонто, Онтаріо

- Висилаємо пачки на Україну
- Порцеляна і кераміка
- Книжки і газети
- Обруси
- Вишивки

WHITBY HOLDINGS

БУДІВНИЧІ

Якщо чуєте: це будував

A. Джелінек і Син

або його син —

це — добра будова

Parwkey Auto Body

Repairs

1974 DUNDAS ST. WEST

тел. 531-1227

Совісна направа
усіх родів авт.

I. ПРЕДКО — власитель

Привіт від

AKRON Pharmacy Ltd.

ДВІ КРАМНИЦІ:

2140 Bloor St. West

тел. 766-1164

2318 Lakeshore Blvd. West

тел. 259-6361

Об'єднані українські підприємства

U.B.A. Trading Company Ltd.

300 DWIGHT AVE., TORONTO 14, ONT.

Tel. 252-2246 and 252 2247

Відділи з самообслуговою:

138 Euclid Ave. Tel.: 366-2324

41 Drummond St. Tel.: 252-2120

21 Prescott Ave. Tel.: 763-1921

Споживчі товари, тютюнові вироби, солодощі, галантерія, патентовані ліки і т. п.

Побажання для СУЖК

від

E. Kreton Real Estate Ltd. Realtor

250 Lakeshore Rd. E.,

PORT CREDIT, ONT.

Tel. 274-1558

Спеціальність:
інвестиції
і фінансування
(мортгеджі)

Побажання для СУЖК засилає

227392 DEVELOPMENT LTD.

БУДІВНИЧІ

NORTH END PLAZA

103 Lakeshore Rd., St. Catharines, Ont.

B. Franklin
President

ORBIT Realty Services Limited

2374 BLOOR ST. W. (near JANE)
TORONTO, ONTARIO

БЮРО: ТОРОНТО, 763-1111

Продаж і купіно комерційних об'єктів,
парцель і комерційно-відпочинкових
приміщень

ТЕЛЕФОН ПІВНІЧНОГО БЮРА
(705) 429-3018

Власники
М. ХАБУРСЬКИЙ
М. КОВАЛЬСЬКИЙ

Поздоровлення від

GRENADIER GARDENS

SOUTH KINGSWAY

Condominium Apartment Homes

2 & 3 bedrooms

Умови купна достосовані
до кожного клієнта.

Бюро продажу на вул. SOUTHPORT, біля Віндермір
тел. 767-5488

Купно і продаж
реальностей
Загальна
асекурація
Оцінка реальностей
(евалюація)
Фінансування
mortgеджів

R. CHOLKAN & CO. LTD.

ГОЛОВНЕ БЮРО:

527 Bloor St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 532-4404

АСЕКУРАЦІЙНЕ БЮРО:

2282 Bloor St. W., Toronto 9, Ont. Tel. 769-4597

ТАКОЖ БЮРА В:

Downsview, Mississauga, Oshawa, St. Catharines,
Welland, Fort Erie, Tottenham, Angus, Barrie,
Shelburne, Collingwood, Wasaga Beach,
Midland, Orillia, Gravenhurst & Bracebridge.

Ширі побажання

Побажання для Спілки

від

Щирій привіт від

W. L. BITZER Real Estate Ltd.

Realtor

37 SCOTT STREET

KITCHENER, ONT.

Канадсько-український будівельний ліхтар
tel. 519 - 745 - 6146

Janette I.G.A. Food Store

405 JANE ST., TORONTO, ONT.

Phone: 766-0812

Власники

ЛЮБА й ОСИП ЯВОРСЬКІ

та

ЯРОСЛАВА і МИКОЛА ІГНАТОВИЧІ